

rufaca

PUBLICACIÓ D'“AMICS DE CERDANYA”

Pont per anar a Les Coves d'Olapte (Foto A. Brasel)

- **ESCOLA D'ARS I OFICIS**
- **EL MERCAT DE PUIGCERDÀ**
- **MÉS SOBRE ELS TÚNELS**
- **LA FOIRE DE BOURG-MADAME**
- **ON TUE LES IZARDS**

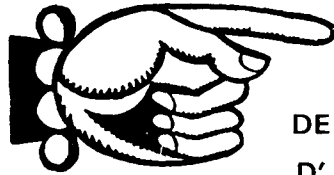

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"
de Catalunya i Balears

AL SERVEI DE L'ESTALVI I DEL CREDIT

516 OFICINES
ARREU DE CATALUNYA

A PUIGCERDÀ Josep Antoni, 22. Tl: 88-01-47

COMPRA
i VENDA
DE SEGELLS
D' ESPANYA

1er i 2^{on} CENTENARI I ESTOCS

tèlf. **93-258 22 21** (tot l'any)

BODEGA

LLIVIA

TUDO EN BEBIDAS

Avda. José Antonio, 33
LLÍVIA

Tl: 89-61-61
89-61-41

CLASIFICACION
Y
TRATADO DE ARIDOS

HORMIGON PREPARADO

SERVICIO GRUA

**ESTACION
DE SERVICIO**

- ▶ LAVADO
- ▶ ENGRASE
- ▶ PETROLEADO

NEUMATICOS

FORCADA

Avda. Gral. Tella, 6 - 13

Téls.: 88 01 94

88 06 94

88 06 95

P U I G G E R D À

CONSELL DE REDACCIÓ:

AGE: Assumpció Corbo Major
BELLVER: Fernando Lorente
Joan Pous
BOURG - MADAME: Cécile de
Leyritz
EL VILAR: Josep Cristòfol
LLÍVIA: Agapito Mateos
Antonio Robles
MARTINET: Josep Vigó
PRULLANS: Josep Maria Isern
PUIGCERDÀ:
Alfons Brosel
Antoni Moreno
Carme Moreno
Josep Peitx
Jean Paul Poirier
Meritxell Sastre
Josep Maria Tosas
URTG: Conrad

COL.LABORADORS

Gérard Berlic
F. Xavier Bosom
Laura Fabra
Pere Font
Joan Fullana
Salvador Galcerán
Margarita Grabalosa
Monique Greiner
Robert Joffre
Kere
Joan Llauro
Nostàlgic
Ian Peren
Ramón Serra
El Trovador

DIBUIX

Joan Descarga
Jean Paul Poirier

FOTOGRAFIA

Alfons Brosel
Antoni Moreno

Edita AMICS DE CERCANYA

Passeig 10 d'Abril s/n
PUIGCERDA

Imprimeix: Imprés-Ràpid
LLEIDA

PUBLICACIÓ MENSUAL.

La direcció de la revista no es fa responsable del judicis personals del seus col.laboradors.

Pont per anar a
les Coves d'Olopte (Foto.A. Brosel)

Al carrer tothom s'ho ha preguntat alguna vegada i ja des de fa molt temps quan podran celebrar-se les eleccions municipals?

Una i altra vegada s'han anat posposant. Després de les eleccions generals semblava que era el moment oportú, però es varen deixar passar mesos i mesos, un any, més d'un any i no sols no es convocaren sinó que continuà i continua la cerimònia de la confusió. Després del referèndum constitucional el govern te un plaç de trenta dies per convocar-les, però romanen els dubtes: abans les municipals o abans les legislatives?

Mentre, la vida municipal languideix arreu de Catalunya. Els Ajuntaments estan en crisi: els uns dimiteixen, altres estan cansats o moren en lenta agonia; en el millor dels casos la gestió municipal està parilitzada. La llargària d'aquesta inacabable transició no ha fet més que deteriorar la vida municipal.

Als homes de la ciutat i del camp, dels pobles i de les comarques, encara en falta donar els primers passos democràtics sobre terreny ferm, palpable; encara no l'hem tastat gaire la democràcia; encara no hem vist els seus resultats en el carrer, en la llum, en les comunicacions, en l'ensenyament, en l'aigua i en tot allò que no cal dir perquè cada dia ens ho trobem. I tanmateix, si tots en veiem la seva necessitat, perquè no se celebren?; perquè no ens deixen buscar les solucions als nostres problemes quotidians i fer-ho col.lectivament?

Des d'aquest racó oblidat que és Cerdanya, des d'aquest òrgan d'informació comarcal no volem deixar passar l'ocasió d'aportar el nostre granet de sorra al que avui ja és un clam: **VOLEM LES MUNICIPALS!**

sumari

EDITORIAL	3	APRENDRE A VIURE	
ACTUALITAT CERCADA		Autortat-Llibertat, Autonomia- Dependència (i 3)	20
Flash	4	SANITAT	
El mercat de Puigcerdà	5	El Departamento de Beneficencia	21
Túnel - 1	6	AMICS DE LA NATURA	
Túnel - 2	6	Remeis provats	21
Cronologia Pla Comarcal	7	LLETRES	
Les llicències d'edificació i els partits polítics	8	Carta corta a un loco	22
Designació de Taules p'el "Referendum"	8 - 9	L Escargot bleu	22
Tribuna Política	10	No sirve el recordar	23
El Sr. Pere	11	Extrait des miroirs ternis	23
SALVEM EL CATALA		RECULL	
"Lo" un castellanisme més	11	Panellets amb pinyons	23
FOTO DENÚNCIA	12	ESPORTS	
ENSENYAMENT		Actividades del Polideportivo	23
Llibertat d'ensenyament... per a qui?	12	RUFACADES	24
DES DE L'ARXIU		CARTES A RUFACA	
El Privilegi de les Fires Puigcerdanenques	13 - 14	El "Cine Plaza" i el "2001"	25
CINEMA - Art - Cultura - Teatre		Biblioteca de Catalunya	25
Escola Municipal d'Arts Aplicades de Cerdanya	14 - 15	ULTIMA HORA	
Cine - Club	15	Els vidres de les Escoles	26
ENIGMES		Ambicions de Llivia	26
Los bioritmos: El Cosmos y la Medicina	16		
Léxicos de Obras y Autores	16		
COL. LABORACIONS			
Puigcerdà: La Capital de la brutícia, el desordre i l'abandó			
Perquè diré sí a la Constitució			
L'Estany de Lanós i la seva llegenda			
WASA: Ejemplo de solidaridad			
Agruament			
La Cerdanya (5na part)			

Flash

- En el període d'un mes hi han hagut dos accidents, afortunadament de no massa gravetat, en el mateix punt: la cantonada Felipe Bertrán Güell - Escoltes Pies (Puigcerdà). Hi hauria alguna manera de poder-los evitar?
- Tornant de vacances, l'Enric Orri i la seva esposa, dixaren el cotxe aparcat un moment per anar a saludar la família. Aquest moment fou aprofitat, no se sap per qui, per sustraure de la guantera 17.000 francs i la documentació del cotxe (15-10-78).
- El 25 de Setembre es varen emportar 500 pessetes, del Poliesportiu, després de forçar la porta d'entrada.
- El 29 de Setembre va ésser detingut un individu, autor de robos de dos ciclomotors de Puigcerdà.
- Després de trencar la porta a cops de destrat, entraren a la torre Maria Lluïsa, en el Barri del Golf. El fet de que solsament s'emportessin objectes d'autèntica valua, deixant de recó els més vulgars, fa pensar que els que entraren deurién ésser veritables "especialistes" en objectes d'art. S'han trobat a faltar quadres, una vaixela (de Limoges), catifes (per-se), perfums, roba vària... per valor d'unes 300.000 ptes. (16-10-78).
- En el carrer Major de Puigcerdà es va produir un atrac en un pis habitat. L'autor va intimidar els qui hi eren i va emportar-se unes 4.000 ptes. (3-10-78)
- El passat 29 de Setembre moria, víctima d'un atemptat reivindicat per ETA, a Sant Sebastià, el Guàrdia Civil José Zafra Regil, de 30 anys d'edat i natural de Puigcerdà.
- Per asuntos personales, Carmen Moreno ha cesado en su puesto de tesorera de la Junta de AMICS DE CERCANYA dejando su puesto a Miquel Comella.
- Quan es publiqui aquest número de RUFACA haurà finalitzat el plaç d'exposició pública del pressupost extraordinari aprovat pel Ajuntament de Grus per la millora del abastiment d'aigua potable (2na fase) i altres obres de caràcter municipal.
- Els 16 i 17 d'Octubre van tenir lloc a Puigcerdà dos recitals a càrrec de Leonora Milà —piano— i de Carmen Bustamante —soprano— a l'Església de Nostra Senyora de Gràcia. L'import de les localitats (250 pts) servien per cobrir les despeses d'allotjament, de transport, etc.; el segon dia, però, les entrades eren gratuïtes, doncs el CIT va fer-se càrrec de les despeses.
- L'Ajuntament de Puigcerdà ha aprovat el projecte del Pla Parcial d'ordenació urbana de "La Closa de Angel", situada als voltants de la Pedragosa. Estarà sotmés a informació pública fins a principis de Novembre.
- El dia 7 d'Octubre va ésser robat el turisme pertanyent a Francesc Rabetlat, Seat 131, matrícula GE-1294-E, en la Porta Bermella (camí d'Age). Els lladres, d'edat compresa entre 18 i 23 anys, aturaren el conductor a punta de pistola i fent-se passar per policies. En aquell mateix lloc es recuperà un vehicle robat a França feia pocs dies, el que fa suposar que els lladres fossin francesos i que després de la seva acció tornessin a creuar la frontera.
- Després de la setena jornada del campionat de fútbol, en la qual el Puigcerdà empatà a casa amb el Vinyoles (1-1), encapçala la classificació el Camprodón amb 12 punts. El Puigcerdà està a dècima posició amb 6, empatat amb La Gleva, Corgó i Samperense.

■ RUMOR A PUIGCERDA

Es diu que l'Ajuntament de Puigcerdà ha atorgat un crèdit de 15 milions al Polideportiu per la realització de les obres de la pista de gel.

Qui ens ho pot aclarir?

■ La Comissió de Festes del Carrer Escoltes Pies ens comunica que el número corresponent al sorteig del rentaplats ha sigut el següent: 4.460.

Hi ha temps fins el 14 de Novembre per recollir el premi.

■ Al sortir RUFACA al carrer farà pocs dies que haurà començat un nou cursat de català. Enguany es divideix en tres nivells: pels que comencen aquest any, pels que ja ho van fer el passat, i pels castellano-parlants.

La matrícula és totalment gratuïta, i les classes s'imparteixen a l'Institut de 9 a 10 del vespre els dies dilluns i dimecres (primer nivell), dimarts i dijous (segon nivell) i (dimecres i divendres).

CONSTRUCCIONES

F. BRAVO

Escuelas Pías, 10 - 1º
PUIGCERDÀ

GERONA

ELECTRODOMESTICS

PIRINEU

Avinguda Dr. Piguillem, 3
PUIGCERDÀ
(Girona)

EL MERCAT DE PUIGCERDÀ

Recentment s'ha publicat un article en el diari "AVUI", amb el tema "ELS MERCATS", concretament el de Puigcerdà, mercat que sempre és polèmica. Aquest article diu el següent:

"Des de tota la vida que em dedico a córrer els mercats de Catalunya venent fruita, en la qual cosa no he tingut cap problema fins ara. Dic fins ara, perquè últimament a Puigcerdà els venedors ambulants, si volem tenir dret a instal·lar una parada, a més de pagar els impostos normals, ens veiem obligats a donar una propina sobradament elevada al senyor que s'encarrega del mercat. I aquell que protesta, com en el meu cas, perquè tot això ho considero un abús, es veu privat de guanyar-se la vida en el mercat d'aquesta població de la Cerdanya.

Un altra de les injustícies d'aquest mercat és el sistema d'adquisició dels llocs fixes. Hi ha una petita màfia: al deixar lliure una parada, l'amo la negocia amb un possible interessat i s'arriba a cobrar de 30.000,- a 40.000,- ptes. per tenir aquest dret.

L'Ajuntament, que és l'únic que pot donar aquestes places de parada, sembla que ignori tot

aquest joc brut que ens estan fent des de fa tant de temps".

Firma: Un venedor ambulat (MANLLEU-OSONA)

Jo, personalment, vull aclarir uns punts.

En el mercat de Puigcerdà hi ha un límit de 60 places, totes sobradament ocupades, i totes fixes, ocupades sempre pel mateix venedor.

En un acord entre els venedors i l'Ajuntament de Puigcerdà es va establir que tots els venedors que arribessin a aquest mercat per primera vegada, se'ls donaria un lloc qualsevol, avisant-los, però, que si no tenien lloc fixe no podien tornar. Tot això, però, no es compleix i jo crec que tot el bullit ve d'aquí; i és aquí, precisament, quan ve el problema de les propines (que el venedor citava anteriorment) i està en la cosa certa, ja que el senyor encarregat del mercat treu un apetitós jornal...

Explicuem quant es paga per a una plaça fixa en el mercat:

Hi ha parades de tres, sis, nou metres, etc... Actualment es paga 30 ptes. el metre, per a tots els venedors que no siguin d'aquesta Vila, i per als d'aquí hi ha una petita rebai-

xa. Bé, anem a veure quant es paga: Per exemple, un senyor té una plaça de sis metres, paga cada diumenge 180,- ptes., és a dir, 9.630,- pesetes cada any. Si això ho multipliquem per 60 places fixes que "Per Llei" hi ha d'aver, contant sis metres per plaça, surt un total de 577.800,- ptes. que l'Ajuntament cobra anualment pel mercat.

De tot això crec que es podria utilitzar una petita quantitat per solucionar els múltiples problemes que existeixen en aquest mercat, com molt ben bé podria ser col·locar galledes per a les escrombraries, ja que no és gens agradable passar per la plaça a les 2,30 i trobar escrombraries per tot arreu, i, com això, infinitat de coses. D'aquesta manera, els ciutadans d'aquesta Vila i els seus visitants podríem fer molt més a gust les compres i sense necessitat de veure baralles entre els venedors.

Antoni Moreno

NOTA: Nosaltres, des d'aquestes pàgines, demanem a l'Ajuntament de Puigcerdà que dongui una explicació pública, utilitzant "RUFACA" o qualsevol altre mitjà, però que aclarí la situació.

FOTO - ESTUDI

Escoles Pies, 16
Tel: 88 03 88
PUIGCERDÀ

Nique

JOIERIA RELLOTGERIA
J. Fullana
PUIGCERDÀ

selecciones

SOUVENIRS - JUGUETERIA
ARTICULOS REGALO

LISTAS DE BODA

PLAZA DEL CAMPANARIO, 10
Tel: 88 02 77

PUIGCERDÀ

Palau 3

Major, 13 - Telèfon 88 06 99 - Puigcerdà

TÚNEL - 1

Ya cerrado el último número de RUFACA, apareció en la prensa (concretamente EL CORREO CATALAN, 22/9/78) una carta al director firmada por el gerente de PROPISA (la concesionaria del túnel del Cadí) en la que hacía algunas puntualizaciones en torno a una información que recogíamos también nosotros. En síntesis, la carta decía lo siguiente:

"Aparte las hipótesis sobre posible participación de la Caixa de Catalunya, sobre la que nuestra sociedad no puede opinar, debemos dejar claros los siguientes puntos:

1.— Para la ejecución del túnel del Cadí no resulta indispensable ni la realización de la autopista París-Toulouse ni del túnel del Puymorens. El túnel del Cadí no necesita justificarse por otra mejora que no sea el propio túnel y sus accesos inmediatos a cargo de PROPISA.

2.— Nunca ha estado incluida en el Plan de Autopistas francés la autopista directa París-Toulouse, por lo que resulta imposible "que haya quedado marginada hasta 1983".

3.— Tampoco es exacta la fecha de 1983 como previsible en estos momentos para la puesta en servicio del túnel del Cadí. Se observa la contradicción que supone decir que estamos contrariados por haberse marginado hasta 1983 la autopista París-Toulouse y afirmar a continuación que el túnel del Cadí se inaugurará en esta fecha".

Ramón VALLS GORINA
Gerente de Promociones
Pirenáicas S.A. (PROPISA)

"Los Pirineos son un auténtico obstáculo para Europa"

— Serratosa —

TÚNEL - 2

Una delegació del Sindicat de Ramaders de Catalunya va entrevistar-se amb el President de la Generalitat, Josep Tarradellas, i amb el Conseller d'Obres Públiques, Narcís Serra, per fer patent la seva preocupació per l'esdevenir dels veïns de Balltarga i Riu del Pendís si el traçat de l'accés al túnel del Cadí no es retoca, tal i com ja RUFACA en feia esment en el seu número 7.

En opinió d'aquest Sindicat, el projecte suposa "sacrificar impúnement un col·lectiu de famílies treballadores amb l'única i exclusiva finalitat d'aconseguir un abaratiment d'unes obres que sols persequiexen que el lucre". Al mateix temps —afirmen— "som conscients de la necessitat del túnel del Cadí i de que pot ésser un factor de

desenvolupament de la Cerdanya i altres comarques veïnes".

Els propis veïns, ja l'any 1976, havien adreçat una impugnació en la qual hi feien constar la seva voluntat de no oposar-se a la construcció, sinó tan sols a la ubicació de l'àrea de serveis, localitzada en els millors terrenys —els més planers— del poble. Fins i tot, donen una alternativa a aquest emplaçament, en un lloc distant molts pocs metres i en uns terrenys menys útils agrícola-ment.

Les terres que PROPISA vol expropiar, tot i seguint les millors, han sigut valorades molt per sota del seu valor real: més o menys, el valor amb el que pretenen pagar-les representa una quinta part del que realment valen.

APARTAMENTOS BOR

SU SEGUNDO HOGAR

Información: LA OBRA BOR DE Cerdanya o bien en los teléfonos : 93 - 258 22 21

93 - 348 06 74

CRONOLOGIA PLA COMARCAL DE LA CERDANYA

— Després de converses oficials, el dia 22 de febrer de 1978 els Batlles de Puigcerdà i Bellver en nom dels de tota la Cerdanya, conviden al Conseller de Política Territorial i Obres Públiques a una reunió per a la realització d'un Pla Comarcal.

— Reunió de tots els Batlles de la Cerdanya amb el Conseller a l'Hotel Moixardó, el dia 3 de març de 1978. Declaració signada (que s'adjunta) en la que s'acorda la constitució d'un Consorci.

— Nomenament per part dels plenaris dels Ajuntaments d'un representant per l'elaboració dels Estatuts. Surten elegits tots els batlles, menys Guils que delegà a un regidor (Joan Sirvent) i Urús i Alp que designaren al Secretari (Silvi Elies Carbó).

— Durant el mes d'Abril es redactaren varis projectes d'Estatuts del futur Consorci, per els serveis tècnics de les Conselleries de Política Territorial i de Governació.

— Primera reunió dels representants municipals a Barcelona, el 11 de maig de 1978, s'entrega a dits representants un projecte d'Estatut, perquè presentin les seves esmenes.

— S'acordan a la Cerdanya uns estatuts esmenats en base als anteriors.

— S'accepten part de les esmenes i es redacten uns nous estatuts i després de tenir alguns contactes s'acorda una reunió restringida per arribar a un acord final.

— Reunió a l'Hotel de Golf de Puigcerdà el 2 d'agost de 1978, Assistents els Batlles i els secretaris de Puigcerdà i Bellver per part de la Cerdanya, i els senyors Pou,

Argullol i Carreras per part de la Generalitat.

— S'acorda una redacció definitiva que serà sotmesa a aprovació per part dels Municipis de Lles, Martinet, Prullans i Bellver.

Conscients de l'unitat geogràfica i humana que constitueix la Comarca de la Cerdanya, s'han reunit el dia 3 de Març del 1978 a l'Hotel Moixardó, de Prats de Cerdanya, els Batlles i demés representants de tots els Municipis de la Comarca, juntament amb el Conseller de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, a efectes de tractar conjuntament la problemàtica general del territori.

Els reunits han examinat amb detall la situació urbanística dels diferents Municipis i han constatat la necessitat de trobar els mecanismes idònics per assolir unes solucions de planejament comarcal pre-

— El 8 de setembre, el Batlle de Puigcerdà ens envia una proposta de noves modificacions.

Setembre de 1978

vi l'anàlisi de les alternatives de futur per a la Comarca, que, d'acord amb els interessos generals de Catalunya, han d'ésser decidits pels habitants de la Cerdanya.

Per tal d'endagar els estudis previs a aquestes alternatives i iniciar o adaptar els treballs de planejament de la Comarca, els reunits han considerat convenient la constitució d'un CONSORCI entre la Generalitat i els Municipis cerdànics, que amb una visió àmplia de futur pugui portar a terme els objectius de caracter comarcal assenyalats en aquest document.

I als esmentats efectes es signa la present declaració en el dia i lloc avans consignat.

ANTIGÜITATS E. ORRI

Major, 30

TEL.: 880.287 PUIGCERDÀ

AUTO ESCOLA PUIGCERDA

Victoria, 4, 1º

PUIGCERDÀ

Restaurant tipic de Cerdanya

EL RECO

VILALLOVENT
(PUIGCERDÀ)

Tls 88-08-69
88-04-67

BANCO
HISPANO AMERICANO
PUIGCERDÀ

LES LLICÈNCIES D'EDIFICACIÓ I ELS PARTITS POLÍTICS

Qui no ha sentit alguna vegada frases com aquesta: "Això no us ho podem concedir, perquè ara hi han els partits polítics... i clar!?" Segur que si teniu algun lligam amb el sector de la construcció haureu sentit afirmacions d'aquest tipus.

Davant d'aquests comentaris, la conclusió lògica que hom treu és de que els partits polítics tenen alguna atribució en el acte de concedir licències d'edificació. Res més lluny de la realitat; reproduïxo l'article 179 de la vigent llei del sòl que ho deixa molt clar: "La competència para otorgar licencias correspondrá al Ayuntamiento". Els partits polítics, com qualsevol persona o entitat, tenen l'alternativa de recórrer contra les concessions de licència i de denunciar les obres que representin infraccions urbanístiques.

En aquest i en molts altres cassos, quan es parla de partits polítics, es fa referència als partits d'esquerra. Una de les repercussions dels esmentats comentaris és que aquests partits surten com a protagonistes quan s'ha de negar o retallar alguna concessió. I el resultat és que sels fa apareixer com uns enemics del poble que volen impedir el creixement de la població. I jo crec que és al revés; si algú està interessat en que hi hagi treball, i d'una manera continuada són els partits d'esquerra com a representants dels interessos de les classes populars.

Però això no està renyit, sinó al contrari molt necessitat, amb el respecte a unes normes de creixement acordades conjuntament. Perquè tots estem d'acord que, per exemple, aixecar més pisos del compte o en llocs inadequats, representa un benefici pel seu propietari, però pel conjunt de la població representa un greu perjudici al trencar l'harmonia del conjunt i densificar innecessàriament un sector. Tanmateix, cal conservar aquelles edificacions i conjunts que donen personalitat als nostres pobles; penso,

per exemple, en la torre de cal Simón o en la ja inevitable (inevitable?) enderrocament de la Casa Gran.

Es clara, doncs, la necessitat d'autodotar-se d'unes normes que fagin compatible el creixement, amb unes condicions d'habitabilitat òptimes tot i mantenint i potenciant allò que ens dona identitat. I aquestes normes aplicar-les sense arbitrariedad ni privilegis de cap tipus.

A. Teignier

DESIGNACIÓ DE TAULES PEL "REFERÈNDUM"

En el moment de tancar RUFACA ens havia arribat, tan sols, la composició de les taules electorals de Cerdanya "Gironina". La transcrivim a continuació:

ALP

PRESIDENTE	Asunción Alabau Alemany
Id. Suplente	Jesús Bello Pérez
Id. Suplente	Enrique Arquillo Tolaguera
Adjunto 1ro	Juan Mill Palau
Id. 2do	Silvio Elias Marimón
Id. Suplente 1ro	Maria Planella Venatallada
Id. Id. 2do	José María Aduc Jordana

BOLVIR

PRESIDENTE	Francisco Ravetllat Armengol
Id. Suplente 1ro	Esteban Carrera Bragulat
Id. Id. 2do	Francisca Llobart Solsona
Adjunto 1ro	Elvira Baque Muntané
Id. 2do	José Formentí Meya
Id. Suplente 1ro	Angel Maurell Ribell
Id. Id. 2do	José González Reyes

DAS

PRESIDENTE	José María Pont Tor
Suplente 1ro	María Antonia Arraut Junoy
Suplente 2do	Carmen Rodenas Arraut
Adjunto 1ro	José Compañó Codina
Id. 2do	Pedro Artiso Capdevila
Suplente 1ro	Arturo Clot Prat
Id. 2do	Joaquín Ferrer Carreras

FONTANALS DE CERDAÑA

PRESIDENTE	Francisco Carbonell París
Suplente 1ro	Montserrat Resalu Vidal
Id. 2do	María Naudeillo Cosp
Adjunto 1ro	Carolina Alart Julia
Id. 2do	Juan Blanch Cordomi
Suplente 1ro	Isidro Cristófol Bombardo
Id. 2do	Luis Pereiro García

GER

PRESIDENTE	Pedro Clavería Segu
Suplente 1ro	Juan Blanch Grau

Id. 2do José Clavería Pons
 Adjunto 1ro Pedro Bertrán Turet
 Id. 2do Pedro Tort Estival
 Suplente 1ro Félix Isern Vidal
 Id. 2do María Irla Domingo

GUILS DE CERDAÑA

PRESIDENTE Esteban Aluju Tuset
 Suplente 1ro Vicente Moxo Forga
 Id. 2do Francisco Bofill Carrera
 Adjunto 1ro Pedro Barnola Avellanet
 Id. 2do José Ribot Ribot
 Suplente 1ro José Benazet Isern
 Id. 2do Sebastián Bragulat Bragulat

ISOBOL

PRESIDENTE Juan Maurell Masdeu
 Suplente 1ro Arturo Visa Vives
 Id. 2do Pedro Gasto Llombart
 Adjunto 1ro Marcelino Estival Estival
 Id. 2do Juan Alís Margall
 Suplente 1ro Pedro Oliu Casamitjana
 Id. 2do Salvador Vidal Español

LLÍVIA

PRESIDENTE Guillermo Rolland Casanovas
 Suplente 1ro Narciso Salvador Torrent
 Id. 2do Antonio Robles Almeida
 Adjunto 1ro Valentín Suria Gui
 Id. 2do José Luis Rodríguez Pérez
 Suplente 1ro Manuel Martí Delcor
 Id. 2do Agustín Blancher Delcor

MARANGES

PRESIDENTE Juan Tresfi Visa
 Suplente 1ro Emilio Crispi Bragulat
 Id. 2do Tomás Bosom Pages
 Adjunto 1ro Esteban Avellanet Tarres
 Id. 2do Valentín Vidal Ribot
 Suplente 1ro José Pons Masana
 Id. 2do Javier Avellanet Tarres

URÚS

PRESIDENTE Manuel Sant Pont
 Suplente 1ro José Junoy Morera
 Id. 2do Jorge Gruillas Rigola
 Adjunto 1ro María Rosa Vilaplana Durán
 Id. 2do Félix Sirvent Tor
 Suplente 1ro Francisca Casal Juves
 Id. 2do Mercedes Arderiu Ricart

PUIGCERDÀ

Distrito único, sección primera, mesa primera
PRESIDENTE Luis Bosom Llombart
 Suplente 1ro Pedro Cárdenas Palau
 Id. 2do Enrique Estañol Prat
 Adjunto 1ro Francisco Armengol Bertrán
 Id. 2do Pedro Dosta Anglada
 Suplente 1ro Julián Costa Egea
 Id. 2do Juan Antonio Chamorro Sánchez

Distrito único, sección primera, mesa segunda

PRESIDENTE José Maria Piguillem Llorens
 Suplente 1ro Mercedes Segala Malea
 Id. 2do Pedro Valiente Navarro
 Adjunto 1ro José Viladesau Domenech
 Id. 2do Nuria Peris Gavañach
 Suplente 1ro Fernando Rebollar Martínez
 Id. 2do José Padreny Ferrer

Distrito único, sección 2da, mesa primera

PRESIDENTE Salvador Bombardo Sanvicens
 Suplente 1ro Ramón Casas Miguel
 Id. 2do Eduardo Daza Porredon
 Adjunto 1ro Jaime Coll Sola
 Id. 2do Federico Ginesta Ros
 Suplente 1ro María Pilar Bragulat Carrera
 Id. 2do Angel Flotats Cordomi

Distrito único, sección 2da, mesa segunda

PRESIDENTE Francisco Montoro Margarit
 Suplente 1ro Joaquín Pérez de Rozas Sáenz de Tejada
 Id. 2do Rafael Nicolau Adell
 Adjunto 1ro María Pujol Izal
 Id. 2do Florencio Pons Formenti
 Suplente 1ro José Peix Junyent
 Id. 2do Benigno Mellado Méndez

Distrito único, sección 3ra, mesa primera

PRESIDENTE José Catalá Aragay
 Suplente 1ro María Teresa Cago de Luis
 Id. 2do Rafael González Canto
 Adjunto 1ro Antonio Carulla Naudi
 Id. 2do Martín Gracia Palomera
 Suplente 1ro Amadeo Gomanges Gracia
 Id. 2do José Fabrego Fortia

Distrito único, sección 3ra, mesa segunda

PRESIDENTE José Turiera Puigbó Masana
 Suplente 1ro María Dolores Mayoral Puig
 Id. 2do María Dolores Puig Anglada
 Adjunto 1ro Jesús Montesinos Alegre
 Id. 2do Bartolomé Rodríguez Martínez
 Suplente 1ro Rafael Ruiz Ortega
 Id. 2do Antonio Sánchez Conde

Distrito único, sección cuarta

PRESIDENTE Juan Cot Ruaix
 Suplente 1ro Francisco Grau Carrera
 Id. 2do Eliseo Llombart Ribera
 Adjunto 1ro Rafael Mentrut Ribot
 Id. 2do Antonio de la Cruz Contreras
 Suplente 1ro Antonio Adell Soler
 Id. 2do Luis Padreny Juves.

TOSAS-SASTRE

José Antonio, 4

PUIGCERDÀ

OPTICA PUIG

lentes de contacto

Morera, 4

PUIGCERDÀ

TEL: 880.671

(Girona)

Tribuna Política (oberta a tots els partits)

PSC-PSOE

Creemos sinceramente que el proletariado español no se ha dado exacta cuenta aún del importante papel que le toca jugar en el momento presente. Sabe que el régimen político que hemos sufrido durante 40 años ha pasado, aunque algunas de sus estructuras subsistan aún, como muchos de sus hombres, pero aun no advirtió que al fin recobró su libertad de expresión. Que si como se dice estamos ya y ahora, en un régimen democrático, puede expresar sus opiniones, sean políticas o laborales, y lo puede hacer en voz alta, sin temor de que alguien pueda castigarle por ello. Llegó la hora del trabajador, la de informarse exactamente de cuáles son sus deberes y también de sus obligaciones. No se trata de decir que otros lo hagan, sino de construir una nueva sociedad en que la clase trabajadora, como base y fundamento de la misma tenga su lugar pero para ello todos debemos arrimar el hombro y eso se hace aprendiendo y expresándose, no quedándose las ideas dentro.

De acuerdo con las líneas de nuestro Partido deseamos asimismo hacer una llamada a la juventud. A esa juventud de Cerdanya le decimos que se conciencie que representan la futura sociedad, y que no todo consiste en una moto, en una discoteca o un ligue. No queremos una futura sociedad con explotadores, ni expoliados, no deseamos corrupción administrativa alguna, ni señores que especulen con nuestras tierras, ni que se encaramen a puestos de gestión por influencias. Deseamos gente preparada en todos los órdenes, especialmente en el moral. Gentes con ganas de trabajar en pro de los demás, y no de unos intereses determinados. En una palabra, gentes que vivan el socialismo, esa palabra que representa una sociedad más justa basada en el trabajo de todos.

P.S.C. — P.S.O.E.

UCD

U.C.D. no ha enviat la seva col·laboració a temps en el moment de tancar l'edició. Esperem poder publicar-ho el proper número.

PSUC

LES
COMARQUES
AL PARLAMENT
DE CATALUNYA

L' U.C.D. i l' UCC estan tirant endavant una campanya "electoralista" amb el lema: "Les comarques al Parlament de Catalunya" i que, en resum, no pretén altra cosa que perpetuar el sistema caciquil.

Les darreres eleccions han demostrat clarament que Catalunya és majoritàriament d'esquerres, però amb més incidència a les zones industrials. Amb això volem remarcar que a les zones perifèriques —comarques deprimides— el vot ha sigut més conservador. Preveient un resultat semblant en les properes eleccions al Parlament, la dreta per no perdre el seu domini, proposa una segona càmera: la de les comarques. I a més prenent que tingui una representació no-proporcional al nombre d'habitants sinò amb igual força per totes les comarques, la qual cosa els hi donaria, degut al caire conservador abans esmentat, un total predomini dins aquesta càmera.

Cal dir que ens ha fet molta gràcia aquesta campanya, orquestrada per la gent que ha propiciat durant aquests darrers quaranta anys que les comarques hagin arribat a la situació deprimida que es troben actualment, i que siguin ells, precisament, els qui parlin de la "veu de les comarques".

I no critiquem aquesta posició pel fet de ser comunistes i que per norma haguem de criticar la dreta, sinò perquè entenem que la solució més adient podria ser la següent:

D'entrada hem de dir que aquest problema s'haurà de resoldre després d'aprovat l'Estatut. Aquestes primeres eleccions al Parlament de Catalunya, es basaran en les circumscripcions provincials. Per tant s'hauria de propiciar un nombre considerable de diputats, amb el qual es conseguiria la representació democràtica de les comarques. I pensem que d'aquesta forma el caciquisme pot ésser frenat a curt plaç. Per això estem en contra d'un bicameralisme tal i com proposa la dreta.

I una de les conseqüències d'aquesta proposta —si la composició del Parlament és majoritàriament progressista— seria la descentralització real i efectiva de les comarques, adquirint una entitat pròpia al establir-se una col·laboració entre Generalitat i Municipis Democràtics, mitjançant els Consells Comarcals o Supracomarcals.

COMITE COMARCAL
DE CERDANYA

EN AQUEST POBLE NO ES POT FER RES

Amb els primers freds, les xerrades del Sr. Pere busquen llocs resguardats. Si alguna vegada has tingut la mala sort, amic lector, de coincidir amb ell en el mateix local quan l'únic que buscaves era la primera escalfor d'un got de vi, sabràs tan bé com jo la verdadera causa de la vermelló d'orelles que al cap de poc s'et produeix. Un mal real, molt persistent, eficaç i de llarga curació. L'última vegada que em va agafar fou aquell dia que jo bebia un "xato" en un dels milers de bars de Puigcerà, mentre fullejava "Rufaca". La meua mala sort —digueu-li destí si voleu— volgué que aquell fos també el bar elegit pel Sr. Pere, ferotge fiera locuaç a la recerca de pressa :

— Ah!, llegeixes "Rufaca", eh?— ni les bones tardes em va concedir— No ho veus que no saben res? Escriuen, escriuen i no saben de quin peu calcen. Però se l'estan guanyant, t'ho ben asseguro. M'he enterat de que ja hi ha qui ha donat els primers passos per tancar-la. I ben fet, home, hi ha coses que no hi ha dret!. Si no els hi paren els peus no sé pas on anirem a parar. Per escriure algo s'han de tindre proves, mesurar les paraules i llavors autocensurar-se. Hi ha coses que no es poden deixar anar així com així.

Però ja els arreglaran, ja, no et preocupis.

— No, si no joestic pas preocupat.

— Mira, m'he enterat de que hi ha hagut una reunió amb gent de Madrid per parar-los-hi els peus, perquè el que passa és que hi ha molt camuflat dins la revista, ja m'entens.

— Però, que s'ha dit?— vaig demanar jo tímidament aprofitant un dels glops del Sr. Pere.

— Massa!, ja s'ha dit massa. Sempre criticar, sempre buscant el cantó dolent. I és que en aquest poble no es pot fer res. Fes algo i seràs criticat, ho fagis bé o ho fagis malament: sempre mal vist. El millor que pot fer un és tancar-se a casa, dedicar-se a la feina i prou.

Les voltes que dona el món; que aquestes paraules surtin de boca d'en Sr. Pere no és més que una de tantes contradiccions que expliquen l'avenç de la històrica, però, cony, no et deixa de sorprendre:

— Però, vosté quines coses ha fet per permetre's dir això?

— Què què he fet? Doncs, reflexionar sobre una pila de coses que és justament el que haurien de fer aquests de "Rufaca". Pensar-s'ho, pensar-s'ho molt, abans d'escriure.

— Molt bé, però si vosté no ni està d'acord tinc entès que hi pot escriure obertament.

— Sí, home!, a sobre donar-los-hi material de guerra. No els coneixes prou tu. Res, home, res, si es passen de la ratlla castigar-los. No s'ha de confondre la llibertat amb el llibertinatge i aquells no saben on són les fronteres. I s'ha acabat que ja m'has amargat el sopar.

I va marxar com un llam sense que tingués temps de dir-li que tenia raó, a veure si callava. Per postres, endemés de deixar-me el regust que senten els culpables d'amargar el sopar a algú, em va deixar pagar el vi.

KERE

salvem el català

"LO" Un castellanisme més

La nostra llengua, al llarg de la seva història, s'ha vist tan influenciada, i cada vegada d'una manera més creixent, pel castellà, que hom es pregunta si no esdevindrà una traducció d'aquest idioma veí. Així, a més de les paraules que ja s'utilitzen en el català parlat presentant aquest caire de traducció hi ha les que han entrat a la nostra parla conservant la forma genuïna del castellà. Aquí cal esmentar especialment l'article "lo".

És molt freqüent sentir expressions com aquestes: "lo bo del cas", per "lo bueno del caso"; "lo millor que pots fer", per "lo mejor que puedes hacer"; "lo cert és que", per "lo cierto es que", etc... Cal treure definitivament aquest castellanisme de la nostra parla i substituir-lo per un mot o més, quan convingui, de manera que no sigui el català una pura traducció del castellà.

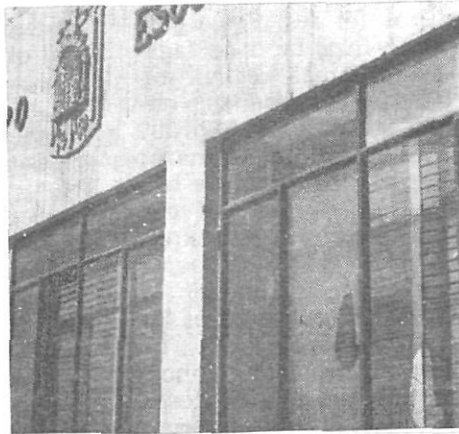
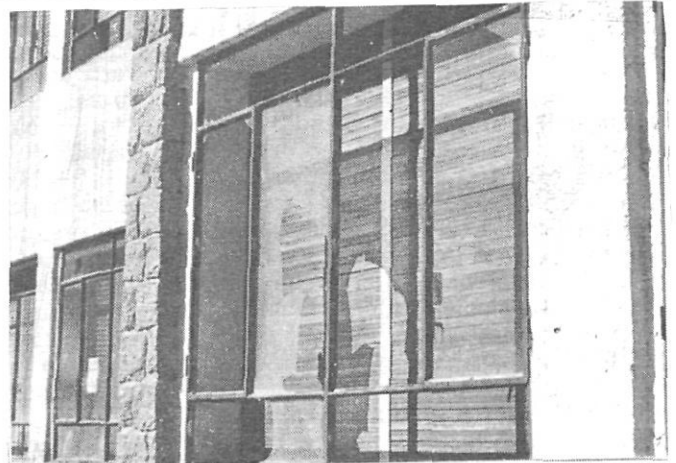
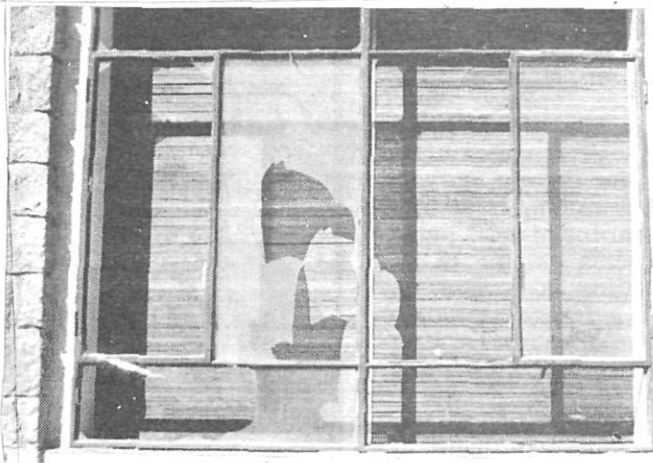
"Lo" pot traduir-se en la majoria dels casos per "el" o per "ço" —aquesta forma ja resta més antiga—, i quan no es pugui fer aquesta traducció caldrà canviar aquest article inexistent en català per una expressió més adient.

Així, doncs, no direm "el bo del cas", sinó "el que té de bo el cas", ni "el cert és que", sinó "la cosa certa és que". Però, en canvi, sí que podem dir "el millor que pots fer".

Hi ha, també, una sèrie de modismes amb l'article neutre "lo", que cal evitar, com p.ex.: "en lo referent a", "de lo contrari", "per lo tant", "per lo menos", "per lo vist", "a lo millor", etc... Cal dir, respectivament, "quant a", "si no, altrament", "per tant", "almenys, si més no", "pel que es veu", "si tant convé"...

D'aquesta manera, substituint "lo" per "el" o per "ço" i, si l'expressió segueix essent encara un castellanisme, per una sèrie de mots genuïns catalans, evitarem aquesta infiltració castellana.

foto denuncia

El Colegio Nacional de la Villa, en cuya fachada principal hay solamente 56 cristales totos. (Fotos A. BROSEL)

ensenyament

LLIBERTAT D'ENSENYAMENT... PER A QUI ?

El passat mes d'agost va ésser aprovat pel Ple del Congrés l'article de la Constitució que regula la llibertat d'ensenyament, que llevat d'algunes oposicions fou acceptat per unanimitat.

Així es concedeix als pares el dret d'escollir el centre i tipus d'educació que els hi sembli més adequat pels seus fills. El que no deixa de semblar una incongruència ja que els continguts bàsics educacionals són els mateixos en qualsevol centre, mentre que, per estar en un país oficialment catòlic, l'ensenyament de l'àrea religiosa és OBLIGATÒRIA tant en els centres estatals com en els específicament religiosos. Quant a la titulació i preparació exigida al professorat és idèntica (referència exclusiva a l'ensenyament d'EGB).

Llavors sembla que la LLIBERTAT d'Ensenyament es redueix a escollir entre un centre gratuït o un de "pago". I aquí sor-

geix la pregunta: LLIBERTAT D'ENSENYAMENT... PER A QUI?

A l'article 2on.- 2on. de la Llei General d'Educació s'especifica que l'ensenyança serà obligatòria i gratuïta per a tots els espanyols de 6 a 14 anys.

Segona incongruència; ja que de moment la gratuïtat sols és efectiva en els centres estatals, mentre que en els privats els pares han de pagar en proporció al tipus i prestigi del col·legi l'educació rebuda pels seus fills, la qual cosa comporta una selecció classista de l'alumnat (sols poden escollir les classes econòmicament privilegiades).

Per solventar-ho es van implantar les subvencions a l'escola privada a fi d'abaratir el seu cost.

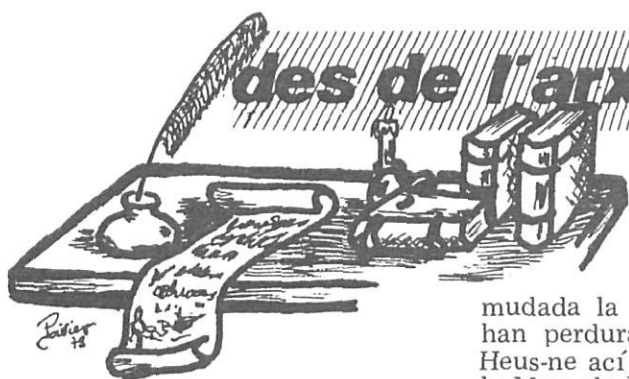
Tercera incongruència: La majoria dels pares que porten els seus fills a col·legis privats són de la classe mitjana, mitjana alta i més acomodada i sols una minoria necessita d'aquest ajut econòmic. Llavors

el més lògic seria un ajut estatal, total i directe als pares necessitats i no a la institució, així com una financiació total pels col·legis especialitzats en educació de deficients mentals i físics.

Per altra banda, aquestes subvencions procedeixen de la recaudació d'impostos del fons públic, produint-se el fet paradògic de que la família que porta els seus fills a centres estatals gratuïts col·labora, al mateix temps, amb els seus impostos a abaratir els estudis d'altres classes, quan el més lògic seria que TOT el fons econòmic del MEC es destinés a la construcció de nous edificis escolars, millorament d'instal·lacions i renovació de material.

I quan fos possible una educació total i gratuïta per a tothom, llavors sí, potenciar i facilitar l'ensenyament privat de qualsevol tipus perquè també és llei de democràcia afavorir les minories i la diversitat ideològica.

A.A., M.G.

des de l'arxiu

EL PRIVILEGI DE LES FIRES PUIGCERDANENQUES

Entre els privilegis de tipus proteccionista, ens cal parlar d'alguns que venien a resoldre els problemes més elementals per a la vida de la població, com eren, per exemple, les fires i els mercats, la provisió de l'aigua, boscos, muntanyes i pasturatges, etc. Avui, tanmateix, ens concretarem a les fires de Puigcerdà, les quals —per bé que no ho semblà— tenen molta història.

La primera concessió o privilegi de la inicial fira puigcerdanenca, data de l'any 1182, en què el rei fundador de la Vila, Alfons I, el Cast, atorgava als habitants de Puigcerdà —entre altres gràcies— el dret de celebrar perpètuament una fira anual, durant vuit dies, per la festivitat de la Mare de Déu d'agost: "Concedo praeterea omnibus populatoribus in Monte cerdano, in perpetuum, FIRAM annuatim in festivitate Sancte Marie, mediante augusto"; i promet la seva reial salvaguarda a tots els firaires i a llurs mercaderies.

El privilegi de les fires de Puigcerdà fou confirmat en repetides ocasions; per exemple: l'any 1242 pel rei Jaume d'Aragó; el 20 de maig de 1270, per l'Infant Jaume de Mallorca i hereu també dels comtats de Rosselló, Cerdanya, Conflent i Senyor de Montpeller, el qual confirmà la fira del 15 d'agost i concedí la fira de Tots Sants, amb la seva especial protecció a tots els firaires; protecció duradora, no sols els vuit dies després de les susdites fires, sinó també els vuit dies abans i els vuit dies després de les susdites fires. Diu textualment: "Item concedimus et confirmamus vobis et vestris NUNDINAS quas habetis in festivitate Sante Marie augusti et Omnium Sanctorum, ita quod omnes ad dictas nundinas venientes et ibi stantes et inde redeuntes, sint sub nostro guidatico speciali". Confirmats també aquests privilegis pel rei Pere el 22 de març de 1338, el 3 de setembre de 1344 i el 24 de novembre de 1376; i així mateix, confirmats successivament en el transcurs dels segles.

Ara bé, les fires de Puigcerdà —baldament sovint hagi estat

mudada la data de la celebració— han perdurat fins als nostres dies. Heus-ne ací llur evolució: La fira de la Mare de Déu d'agost es va continuar celebrant sense interrupció, des de la seva creació el 1182, a tot el llarg dels segles XIII, XIV, XV i XVI, fins el 13 de juliol de 1599, en què s'obtingué un privilegi del rei Felip III, per traslladar-la a la "dominica in albis", és a dir, el diumenge de Pasqüetes (capvuitada de Pasqua florida), celebradora durant tres dies. Confirmada l'any següent —1600— va continuar fent-se possiblement fins a mitjan segle XVII; certament consta àdhuc l'any 1619.

D'altra banda, la fira de Tots Sants —que com hem dit se celebrava el 1270— va ser objecte de contínues mutacions: Així, doncs, el 24 de novembre de 1376, amb permís del rei Pere d'Aragó —el Cerimoniós—, la fira que es feia per Tots Sants per espai de vuit dies seguits... "per ser danyosa —diu— als mercaders i comerciants, degut a la inclemència del temps i els passos de les collades tapats de neu", fou traslladada al dia de San Lluç (18 d'octubre), en la mateixa forma i durada en que es feia la de Tots Sants. Tanmateix, aquest canvi no va durar gaire, car al cap de vuit anys el juliol de 1388, "com l'experiència hagi ensenyat ésser feia dita mutació en pitjor estat que abans", fou revocada aquella i tornada a la festa de Tots Sants; diada en què s'anà celebrant, possiblement fins a mitjan segle XVI, —al menys fins a 1619.

Perquè certament, l'any 1619 es continuava celebrant les dues fires: la de PASQUETES i la de TOTS SANTS, bé que havia minvat força l'interès i la concurrència a les mateixes; es resol restablir-les d'acord amb els reials privilegis, i fent-les durar tota la vuitada. I encara que l'any 1617, alguns demanaven que es posés una fira per Sant Andreu (el 30 de Novembre), no fou acceptada la petició, i —com diem— continuaven només les dues fires de Pasqüetes i les dues fires de Pasqüetes i Tots Sants.

Més tard, els anys 1646 i 1647, es demanava canviar la fira de Tots Sants, i posar-la el dia de Sant Francesc (4 d'octubre) o al

dia de Sant Joan, degut al fred i maltempsades o refugades de Tots Sants. Però de moment, no fou pas acceptada aquesta proposta. En canvi, del 1648 al 1660 es feia per Sant Mateu i Santa Tecla (que és del 21 al 23 de setembre). Amb tot, l'esmentat any 1660 es tornà una vegada més, a la diada de Tots Sants, fins a les darreries del segle XVIII, baldament que l'any 1688 alguns pretenien posar-la el 8 de setembre, Patrona de la Vila, i que el 1722 - 27 tornaven demanar posar-la el 4 d'octubre.

A les darreries del segle XVIII doncs, com que el comerç de Cerdanya (arruïnat per les contínues guerres) havia prosperat molt, amb data 2 de novembre de 1799, Puigcerdà va obtenir el rei Carles, la celebració de DUES FIRES, que ja es venien sol·licitant des de l'any 1787: UNA, del 8 al 17 d'abril; i l'ALTRA, del 4 al 11 d'octubre. Un altre intent de mudar les fires —canvi que no es va pas realitzar— fou l'any 1868; la Junta revolucionària d'aquell moment, acordava traslladar la fira de Tots Sants, al 23 i 24 de Novembre; i l'altra, al dijous abans del diumenge de Carnaval.

Després, l'any 1884, a desgrat del públic i dels mercaders, l'havia posada el 6 i 7 de novembre: "Llástima—deia tothom— que no s'hagués posat a primers d'octubre". Per aital motiu, l'any següent —1885 i succesius fins al 89, la fira es feia els dies 8 i 9 d'octubre, essent un èxit, amb atorgament de premis a les millors races de bestiar, fins i tot a l'aviram, fruites i llegums, etc—, concurs que fou patrocinat pel Ministre de Foment. Els botiguers, que optaven també a un premi, havien adornat i il·luminat la façana de llurs botigues, i la fira —com si fos una festa major— va acabar amb un castell de focs d'artifici a la plaça. Baldament que la data de la fira semblava adient per a tothom, tanta ostentació, que no era pròpia d'un acte com aquell, va motivar el decaïment i una llarga crisi de la fira.

L'any 1929 fou restablerta la fira de Puigcerdà, i fixada pels dies 21, 22 i 23 de novembre, data que fou ben acollida per tothom amb força entusiasme; prova d'això, que

(Segueix al final de la pàgina següent)

ESCOLA MUNICIPAL D'ARTS APLICADES DE CERDANYA

NUNCA ES TARDE
CUANDO LLEGA!

Recordemos que en el número 6 de RUFACA, hablamos de los primeros pasos que en la primavera de 77, se iniciaron a propuesta del Sr. TEIXIDOR (profesor de dibujo en el Instituto de Puigcerdà en aquella época) de creación de una escuela de Artes y Oficios en Puigcerdà para la comarca. Desde aquella fecha, a pesar del voto positivo del Pleno, el proyecto quedó estancado y no volvimos a saber nada al respecto. (Recordamos que el Sr. TEIXIDOR tuvo que trasladar su residencia por razones académicas).

Sabíamos que se había despolvado últimamente, puesto que se estaba gestionando entre Ayuntamiento y un profesor de la Escuela Massana la puesta en marcha del proyecto.

En Julio y a raíz de la Colectiva de las Cajas de Ahorros, tuve la oportunidad de entablar amistad con JOAN DESCARGA, encargado de llevar a cabo este esperado proyecto. Al cierre de la revista, pude charlar ampliamente y a "pie de obra" sobre todo ello, obteniendo información de primera mano.

RUFACA.— ¿De quién partió la iniciativa de creación de una Escuela de este tipo?

J. Descarga.— En febrero del presente año, el Ayuntamiento de Puigcerdá, a través del Sr. Alcalde, me propuso el estudio-proyecto de una escuela de Artes y Oficios en el que, hacía tiempo, cierto sector de la población tenía interés.

Rufaca.— ¿Qué tipo de estudio y proyecto presentaste al Pleno?

J.D.— En principio, fue un trabajo de tanteo de las características de la población, para mí desconocida en aquel momento, y partiendo de unos supuestos, elaboré un primer dossier de carácter general e ideológico con un cálculo económico aproximado.

Rufaca.— ¿Qué acogida recibió el primer dossier?

J.D.— La respuesta del Ayuntamiento fue positiva, encomendándome un próximo informe con datos más concretos en breve plazo, dado el interés y urgencia del tema.

Rufaca.— ¿Qué tipo de concreción tenía que requerir el segundo informe?

J.D.— Bueno, se trataba de dar costos en especial y un esquema u organigrama de trabajo y estructura de escuela. El informe fue exhaustivo, abarcando tipos de material, ubicación, planos de obras y sistema de pagos.

Rufaca.— ¿Qué resultado obtuvo?

J.D.— Como en el anterior, la aprobación fue inmediata aunque el inicio de la puesta a punto no se pudo hacer hasta Junio, fecha en la que acabé el curso académico en la Escuela Massana.

Rufaca.— ¿Qué interés crees pueda tener el Ayuntamiento en invertir en este tipo de Escuela?

Una encuesta de J.P. Poirier

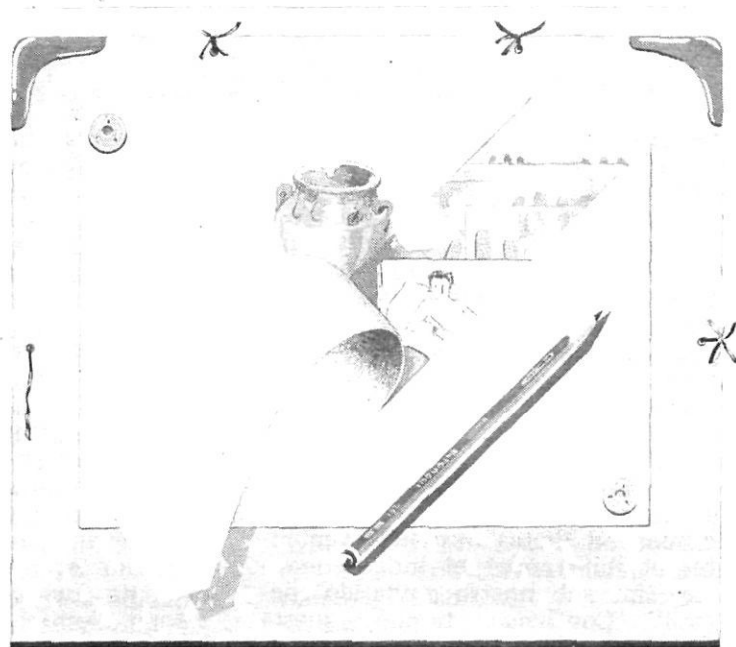
J.D.— Esta es la primera pregunta que me hice. Supongo que era justamente la respuesta a unas exigencias de ese sector de la población del que antes hablábamos, si bien no puedo saberlo a ciencia cierta, puesto que no era a mí, al primero que le encargaban este asunto. Supongo a la vez que pueda tener atisbos de promoción municipal, si bien es verdad, la colaboración de todas las personas relacionadas con el proyecto creo ha sido eficaz y desinteresada.

Rufaca.— ¿Y cuándo crees que dejará de ser —proyecto— para ser realidad?

J.D.— Bien, creo que en el mes de Diciembre, tal vez a principios, se podrá abrir la matrícula. Este, tal vez, es debido a los pequeños desengaños que he sufrido a lo largo de estos meses y que en ocasiones han estado a punto de hacerme "tirar la toalla", por la lentitud de todo el proceso.

Rufaca.— ¿Dónde estará ubicada la Escuela?

J.D.— Ya lo estás viendo, a pesar de los cascotes, ésta será la zona destinada a cerámica, y en el aula contigua, dibujo y pintura. Como sabes, era anteriormente un cuartel y desde entonces a ahora ha sido un nido de objetos "olvidados" y porquerías varias. El primer sorprendido del abandono en el que se encontraba un edificio tan magnífico y con tantas posibilidades fui yo. El Paseo 10 de Abril reúne unas características muy especiales y creo que es el lugar idóneo para una Escuela de Arte y su recuperación para la población en el aspecto cultural debería pensarse muy seriamente.

Prosedets de la pàgina anterior)

s'hi va celebrar fins ara fa un parell d'anys, en què es celebra el primer dissabte i diumenge després de la

festa de Tots Sants. És a dir, que —poc més o menys— després de molts canvis, s'ha hagut de tornar a les diades per les què fou conce-

dida: Tots Sants.

SALVADOR GALCERAN
Arxiver Diplomat

Rufaca.— ¿De qué material dispondrá la Escuela?

J.D.— El capítulo más importante en cuanto a inversión se refiere, es el de la cerámica, dado los precios elevadísimos de este tipo de instalación. Se dispondrá de tornos de alfarero y de un horno de alta temperatura capaz de cocer arcillas de grés.

Rufaca.— ¿La instalación del horno en una segunda planta debe ser complicada, no?

J.D.— Este es uno de los mayores problemas con el que nos afrontamos debido al peso especialmente (900 Kgs.) y a la instalación eléctrica requerida.

Rufaca.— Has dicho que había posibilidades de practicar dibujo, pintura y cerámica, ¿cómo se organizará todo esto?

J.D.— Los dos primeros días de la semana, se destinarán a dibujo y pintura y los restantes a cerámica, por ser idóneo el fin de semana para hornar.

Rufaca.— ¿Se prevee algún otro tipo de disciplina?

J.D.— El hecho de ser una sola persona, limita mucho el campo de posibilidades, si bien la idea futura va encaminada a hacer algo vivo, en el sentido de dar capacidad a otro tipo de técnicas que pudieran interesar, para lo cual espero la colaboración de gente conocedora de algún área de creación.

Rufaca.— Supongo que has contactado con futuros asistentes, ¿cuál crees va a ser el tipo de alumnado?

J.D.— Todo parece indicar, y esto concuerda con las primeras impresiones, que será heterogéneo, aunque me inclino a pensar que mayoritariamente del sector estudiantil.

Rufaca.— ¿Cómo compaginas los horarios?

J.D.— ¿Te refieres a si son compatibles con los horarios de las escuelas?

Rufaca.— Sí, sí, claro.

J.D.— En principio me gustaría que viéramos la

Escuela como algo de goma, en el sentido de elasticidad, es decir, que fuera algo hecho y vivido por todos de forma que se adecuara a cualquier necesidad. Las clases empezarán a las 5 y terminarán a las 10, teniendo en cuenta que EGB y BUP, por ejemplo, acaban a las 6, pero sobre la marcha, veremos...

Rufaca.— ¿A partir de qué edad?

J.D.— De 8 años en adelante.

Rufaca.— ¿Has tenido en cuenta la disponibilidad de los no-estudiantes?

J.D.— Supongo que de 5 a 10, es un horario que da mucho de sí, pensando en amas de casa y por supuesto en el mundo comercial y laboral.

Rufaca.— ¿Cuánto costará la matrícula?

J.C.— Al ser una institución municipal, no habrá matrícula propiamente dicha, sino un precio-hora que oscilará entre 50 y 75 pesetas/hora.

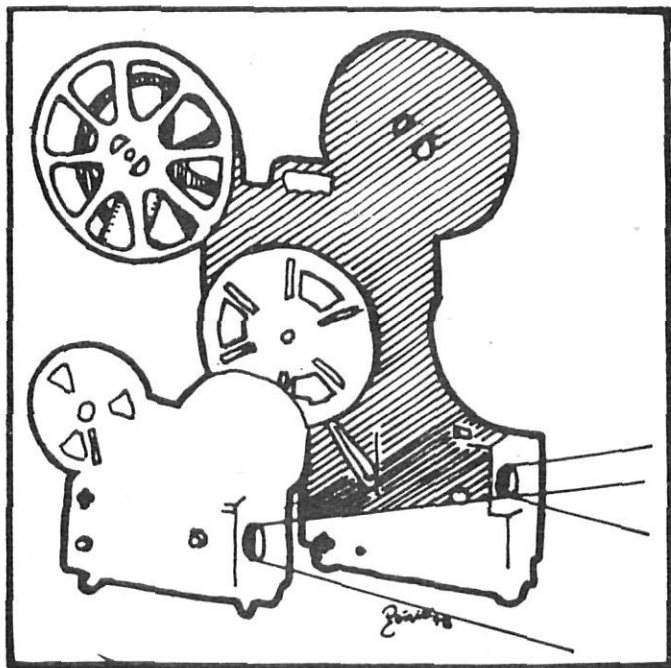
Rufaca.— ¿Qué tipo de modelo se estudiará en dibujo?

J.D.— Este es un gran problema que creo irresoluble, dado que en una población con las características de Puigcerdá, se hace imposible de conseguir desnudos. ¿Quién sabe? Se admiten evidentemente colaboraciones en este sentido.

Rufaca.— Bueno, creo que por fin salimos de dudas en muchos aspectos, si bien estos escombros aún denotan que falta todavía mucho por hacer. Te agradecemos que hayas arrojado un poco de luz sobre este proyecto un tanto fantasma hasta ahora, y te deseamos un breve y feliz desenlace para esta escuela de Artes Aplicadas.

Al bajar de la segunda planta, tras saludar a los "gigants" olvidados en la entrada, pensé que no estaría mal que las fachadas del edificio recibieran un tratamiento igual al del claustro, ¡confiemos!

CINE-CLUB

Benvolguts amics:

Novament el Cine - Club pren contacte amb vosaltres al iniciar la temporada 78/79. Vam començar el 2 d'Octubre amb la projecció de "Tamaño Natural" de Berlanga, a la qual ha seguit "El otro Sr. Klein" de Joseph Losey, el passat dia 17.

Com veieu, pensem seguir amb la tònica d'actualitat iniciada la temporada passada, pel que tenim pensat entre altres films:

- "Todo lo que Vd. siempre quiso saber sobre el sexo, pero temía preguntar", de Woody Allen.
- "Viridiana" i "Ese oscuro objeto del deseo", de Luis Buñuel.
- "La caída de los dioses", de Luchino Visconti.
- "Satyricon" i "Roma" de Federico Fellini.
- "Juan Salvador Gaviota".

Aprofitant l'ocasió per fer una crida als amants del cinema, us comuniquem que ens reunim els dimarts a les 10 del vespre al local de Passeig 10 d'Abril.

A reveure.

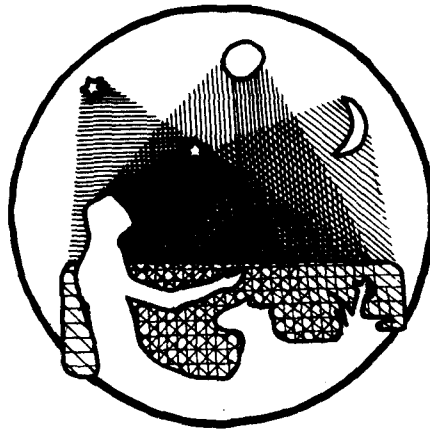
LOS BIORITMOS: EL COSMOS Y LA MEDICINA

Este mes, pasamos a un tema totalmente distinto y que incluso se encuentra en los límites de los Enigmas, pero puesto que se trata de algo que rige la vida humana y que es normalmente desconocido, hablaremos de los BIORITMOS.

Toda una serie de ritmos que hacen que nuestra existencia sea armónica con la Naturaleza y las leyes vitales cuya clave es el Cosmos. Así, hay ciclos temporales tales como los días y las noches, las estaciones, el frío y el calor, lo seco y lo húmedo; y ciclos físicos como las horas necesarias de sueño, la alimentación y el mismo crecimiento desde la infancia hasta el "bajón" de la vejez.

Muchos ciclos terrestres están regidos por efectos cósmicos. Así la luna, con su ciclo de 28 días, de 24 horas 50, influye sobre la sexualidad, las menstruaciones y la emotividad. Cuando el sol está en su mayor actividad influye sobre la agresividad y cuando hay manchas solares (ciclo de 11 años), influyen sobre los infartos. Lo único que modula esta actividad solar es la intensidad del campo magnético terrestre. La luz solar, al intensificarse, aumenta la producción hormonal y la maduración sexual. En la primavera, esta producción intensificada, lleva a más úlceras y suicidios. La luminosidad es captada por la glándula pineal mediante el nervio óptico. Por su lado contrario, la falta de activación de la glándula provoca entre los esquimales una "histeria ártica", breve psicosis invernal que se traduce en 10 veces más calcio en la orina (el calcio es el elemento indispensable para la transmisión de mensajes nerviosos).

Así, en un sólo día, un centenar de factores actúan sobre el

ritmo de los humanos variando para cada uno según sus propiedades minerales y magnéticas. Hay personas que son "de día" y las otras "de noche", o sea que unos aguantan muy bien por la noche y les costará levantarse por la mañana, y a los otros, al revés (independientemente del cansancio y de la pereza). Así hay matrimonios que tienen ritmos contrarios y llegan a plantearse pintorescas situaciones que pueden conducir al... divorcio. Según el momento del día, una persona no obtendrá los mismos resultados en un test del tipo que sea.

CUIDADO CON LAS ASPIRINAS

Pasa lo mismo con los animales: administrando una misma dosis de anfetaminas a ratas, el doctor Halberg se dió cuenta que, inyectadas a media noche, el 78 por ciento morían, pero solamente un 6 por ciento a las 6 de la mañana. Encontraba los mismos resultados con alcohol, virus y el ruido. Por su parte, el doctor Reinberg, del CNRS, considera que la absorción de medica-

mentos según la hora, puede cambiar el destino de una enfermedad, incluso ocurre con la aspirina. La sangre también tiene un ritmo propio: las plaquetas sanguíneas tienen una duración vital de una semana, lo que explica la regularidad de los estigmas de algunos místicos. En cuanto a la coagulación, varía según un ritmo doble de 14 días.

Así cada día, a cada hora, reaccionamos distintamente tratándose bien de diversos bioritmos que nos regulan. Hipócrates lo sabía también hace 2.000 años y aconsejaba a sus discípulos tener en cuenta los buenos y los malos días de sus pacientes.

En 1902, el doctor H. Svoboda notaba la perioricidad de la subida de la fiebre para los que padecían de asma y de crisis cardíacas, se podía expresar bajo forma de estadísticas regulares. Obtuvo un ciclo de 23 días y otro de 28. Más tarde, el doctor W. Fliess comprobó sus estudios y notó que el ciclo de 23 días se refería a la condición física masculina y el de 28 a la sensibilidad femenina; sin embargo, los ciclos existían en cada persona sin distinción de sexo.

Conociendo pues nuestros puntos débiles frente al sol y a la luna y sin duda, al magnetismo cósmico, verificando también nuestros ciclos de 23 y 28 días, lograremos curarnos en mejores condiciones y evitar la "mala leche" y los fracasos en ciertas ocasiones. Será el objeto del próximo capítulo.

continuará: LOS BIORITMOS:
LA CALCULADORA
DE R. FRUER

I. Peren

LEXICO DE OBRAS Y AUTORES

A partir de este número de RUFACA, se publicará en la sección de ENIGMAS, un léxico de obras editadas sobre estos temas para las personas que, muchas veces, buscan referencias. Al mismo tiempo, se publicará un léxico de nombres de autores que deben ser conocidos por los que se interesan en las historia, arqueología paralela, astroarqueología y paraciencias.

Estos léxicos no pretenden estar completos sino que quieren dar cada vez más aproximación que se podrá mejorar con la participación y colaboración de los lectores.

OBRAS

TITULOS	AUTORES	EDICIONES
(A) * <i>Abbeyes et Cloîtres</i> * <i>L'Accupunture dans aiguilles par le massage japonais</i> * <i>Admirando Pisa</i> * <i>After Babel</i>	<i>E. de Rouvre</i> <i>Irvin & Wagenvoort</i> <i>G. Barsali</i> <i>G. Steiner</i>	<i>Vrille-Copalic</i> <i>Tchou</i> <i>Bonacchi</i> <i>Oxford University Press.</i> <i>Mexicanos</i>
* <i>El Ajo, el limón y la cebolla</i>	<i>N. Capó</i>	

AUTORES
(A) <i>A. ABÉT</i> <i>R. ABJEAN</i> <i>J. ALDEN MASON</i> <i>R. ALLEAU</i> <i>R. ALLENDY</i>

PUIGCERDÀ:

LA CAPITAL DE LA BRUTICIA, EL DESORDRE I L'ABANDÓ

Parlant mig en sorna i mig en plata, d'allò de "Calaf, que fa un tuf..." que es deia abans, res de res. Ara ens han passat la flama olímpica.

Fa temps venim observant que a la nostra Vila no es cuida prou la netedat dels carrers i places, que tot es veu abandonat, ple de papers i plàstics i altres deixalles de tota mena. Solars per edificar que són amontegaments de porqueria, racons plens de rocs i herbassà, grues abandonades, munts de sorra, de rajols i de fustes, i fins i tot alguna que altra volta cementiris de cotxes dins la població. Això sense tenir en compte els desai- gües a l'aire lliure a certs llocs i la pudor que fan a l'estiu, quan el sol escalfa. Sembla impossible que un municipi que enguany probablement frissarà o sobrepassarà els 30 milions de Ingressos degut a la multiplicació "de los panes y de los peces" (entengui's l'atorgament de licències d'edificació en quantitats industrials i l'augment dels arbitris municipals "a tope"), no pogui pagar la gent necessària per arrencar herbes, escombrar els carrers i plantar papereres.

Tampoc hi deuen haver calés per pagar Guàrdias Urbans, doncs ho cal dir que els cotxes ho envaeixen tot. Manca d'aparcaments, manca d'accessos a la població, els cotxes embussen entrades i sortides al seu pas, i un cop dins el poble aparquen on els sembla i ningú els diu res, retiren valles als carrers destinats als viants i ningú se'n entera. ¿Qui dirigeix tot aquest galimaties?

A l'hivern sembla que els freds i el poc moviment de la gent encara mig justifiquen la manca d'un acompliment taxatiu de les normes de policia que s'exigeixen a tot arreu, però al mes d'Agost, en plena temporada d'estiu, quan la invasió turística és en el seu punt àlgid, és imperdonable veure instal·lacions lluminoses, banderes festives, programacions d'actes... i abandó, desordre i brutícia a dojo. Sort que, entre nosaltres, només es vetlla pel que fa al Turisme..., font principal de l'economia local per als que regeixen els destins municipals. ¿Quin Turisme serà el que patrocinem, quan així el rebem?

Els darrers anys per les diades punta

del mes d'Agost, s'ha tardat tres quarts, una hora o més d'una hora per anar de dalt del poble a l'estació —o a la inversa— amb cotxe, segons els dies i els moments de tràfec més o menys intens. Amb aquest temps, un cotxe hauria gairebé d'haver arribat a Ripoll o a la Seu d'Urgell, però tan solament avança 1 km. A peu s'hauria fet el recorregut unes vint vegades. Enguany portarem el mateix camí, però ens ha mitg salvat la major fluïdesa en els tràmits policials i aduaners a la frontera.

Tampoc sembla que es controlin gaire les obres de construcció. No es té en compte si es fa polç, si s'ocupen les vies públiques, si hi ha la protecció deguda per no fer mal als que passen per sota, si no es tanquen els espais en edificació... ¿qui cuida de tots aquests oblids?

I els botiguers es troven els aparadors i les entrades dels seus comerços bloquejats pels cotxes i diuen que la gent passa de llarg; uns vehicles parats al vell mig del carrer fan que els altres hagin de manobrar pel damunt les aceres per poguer adelantar-los i la gent té d'escapolir-se si no vol ser trepitlada...

Després, per arrodonir-ho, arribant la nit, l'altra "desmadre" que ens explicà l'amic Fullana al número 7 de RUFACA.

¡Manois, això ni Texas; només ens manca domar uns quants badells encabritats i tindrem currua d'americans U.S.A. per veure-ho!.

F.X. BOSOM

PER QUE DIRE SI A LA CONSTITUCIÓ

La Constitució està acabant de perfilar-se al Senat. Hi han coses que encara no se sap definitivament com quedaran i d'altres que quedaran amb un redactat que no és el desitjat per molts; per això no puc ni vull dir que votaré "sí" a la Constitució perquè resol a la perfecció tal o qual problema. No ho puc dir jo ni crec que ho pugui dir ningú si agafem la Constitució d'una forma global. Cap força política faria aquesta Constitució. Ningú s'hi sent reflexat totalment. I aquest jocrecés el seu mèrit, en aquests moments, partint del resultat de les eleccions del 15 de juny, després de 40 anys de franquisme i dictadura, ni hi ha cap força política que es pugui posar com a hegemònica i elaborar les lleis per les quals ens hem de regir, segons la seva concepció del món i el seu model de societat.

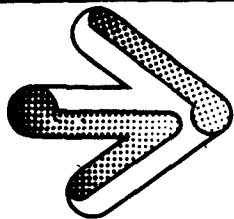
Per això convenia una Constitució on tothom s'hi sentís lligat, on tothom cedint en alguns punts es sentís plenament compromés en el seu futur.

La nostra història del segle XIX, plena d'alts i baixos, i

canvis de govern, està plena també de constitucions; cada grup polític plasmava les seves aspiracions en unes lleis, que la major part de les vegades no arribaven ni a estar en vigor, perquè un "pronunciamiento" o cop d'estat donava el poder a un altre grup polític. Era en la major part dels cassos els exponents de les dos Espanyes: l'Espanya liberal, i l'Espanya absolutista, partidària de les situacions anteriors, que seguint anticonstitucional, intentava fer-la el més restrictiva possible. Responien doncs a dues concepcions enfrontades i el que era legislat per uns no servia pels altres.

Crec que amb aquesta Constitució superem aquesta trajectòria, superem l'enfrontament de les dues Espanyes i la seva plasmació en lleis irreconciliables. Aquesta Constitució no és ni d'una Espanya ni de l'altra, perquè té elements i concessions de totes les forces polítiques, i per contra té un marc general molt clar que converteix a les lleis espanyoles en unes lleis pròpies d'un país democràtic i endemés representa un punt de partida per anar introduint millores en tots els aspectes (autonòmics, socials, etc). el dia que la gran majoria del país estigui disposada a emprendre aquest camí.

Dolors Baqué

A partir del proper mes RUFACA obrirà una nova secció: la d'anuncis econòmics. En ella podran anunciar-se classes particulars, venda i lloguer de pisos o d'altres objectes, oferiments de feina, col·leccions del que sigui, etc., etc. El preu serà de 15 Ptes. per paraula, les quals seran depositades, conjuntament amb el text per l'anunci (en català o castellà, indistintament), a la bústia d'Amics de Cerdanya (Passeig 10 d'Abril, Puigcerdà). Els anuncis son gratuïts pels socis d'Amics de Cerdanya.

L'ESTANY DE LANÓS I LA SEVA LLEGENDA

L'estany de Lanós, situat a 2.514 m. d'altitud, és admirable. Forma un llarg rectangle en direcció Sud-Oest i Nord-Oest, té més de 5 Kms. de perímetre i una amplada que, en certs llocs, assoleix els 1.400 m. En alguna part té una fondària de 54 m.

Enlairades muntanyes l'envolten: al Nord, els bonys del pic Pedroux (2.909) i el Vesineilles (2.503); al Sud el pic Carlit (2.925) i els de Casteil-Isard.

Pel costat Nord cap corrent alimenta aquest estany, i per la part del Carlit el nodreix el rierol de Fourats i el de les Encantades, així com altres de menys devessall que baixen dels flancs de Casteil-Isard. Vaig conèixer un vell pastor que, en aquells indrets, vivia durant l'estiu tenint cura d'un gran ramat d'ovelles. Va contar-me coses molt interessants —sobre l'estany— que ell anomenava el llac de les fades —i la que més va despertar la meua curiositat va ésser la història de la "escudella". Una escudella —escudilla en castellà— és un atuell de terrissa o fusta que pot servir de plat.

Es diu —començà explicant— que, ja fa molts anys hi havia en el fons d'aquest llac un remolí, les aigües de quina corrent anaven a parar a la font de la Badella, al peu dels pics de La Nou, prop de Nostra Senyora de la Consolació, en el camí de Bagà a Berga. Conta la tradició que a un pastor li va caure, a l'estiu, l'escudella de fusta al llac, i que en la tardor vinent, guardant el seu ramat prop de l'esmentada font, molt lluny del Lanós i amb no poques muntanyes i serres entremig, va reconèixer la seva escudella al servir-li el sopar la serventa de l'hostal en el que s'allotjava. I la va reconèixer perquè dita escudella constituïa pel pastor de referència una original guardiola, quin fons tancava un dissimulat amagatall en el qual guardava els seus petits estalvis. Van revisar el fons i, efectivament, foren trobades les monedes que hi havia dipositat el pastor. L'hostaler, per la seva part, va assegurar que, havent-se embossat la font de la Badella, al esbrinar la causa trobaren l'escudella de referència, que van tenir que arrancar el llot perquè garés de nou l'aigua de la font. Vet aquí —acabà el pastor— el perquè de la creença que assegura que el llac de Lanós comunica amb la font de la Badella.

MESTRE

WASA:

Ejemplo de Solidaridad

Hace escasos días tuve ocasión de leer algo realmente interesante y que me complace en exponeros. Ha sido recuperado tras permanecer 333 años bajo las aguas marinas un navío de guerra sueco, orgullo en la época, la de S.M. el Rey Gustavo II Adolfo de Suecia. Su extracción del fondo de la bahía de Estocolmo ha supuesto un auténtico esfuerzo en hombres y medios —que reflejado en metálico son algo así como diez millones de dólares. Y, asombrados, amigos, ese dinero se ha recaudado por suscripción pública, ha bastado que el gobierno de aquel país expusiera el problema, que para algunos quizás resulte trivial, para que el ciudadano sueco haya aportado generosamente sus coronas, en mayor o menor cuantía, para poner a flote el WASA, nombre del buque en cuestión, y que es el único navío del siglo XVII que ha llegado entero a la superficie hasta nuestros días.

A mí la historia en sí me a encantado, pues aparte ya del valor que para el especialista o simple curioso pueda representar el poder contemplar esa reliquia del pasado, en la anécdota hay algo mucho más importante. Ello es la confianza de un pueblo en sus dirigentes. Cofianza que les lleva a aportar sus medios económicos a un fin, indicado por aquellos, sin dudar que puedan ser empleados para otro.

¿Responderíamos en igual manera los españoles ante una llamada similar de nuestros dirigentes? Sinceramente, lo dudo.

Quizás ello sea fruto de la triste experiencia vivida durante muchos años en que la corrupción y la mala administración pública ha sido el pan de cada día. Si estamos hablando de régimen democrático y de nuevas vías de conducta por parte de quienes rigen los destinos de nuestro país, se habrán de proporcionar muestras muy claras y transparentes de su gestión para que en todos resurja la confianza perdida y entre todos podamos sacar a flote tanto WASA como hay hundidos en nuestra sociedad.

J. Fullana

AGRAÏMENT

No hi pateixis, més home. Sé que no es fa fàcil acceptar-ho tot, com si res no hagués passat. Però tu tens molt clar quin és el camí el qual vols seguir i allò que tu vols. Saps! Això ho veig tan important que ara sento enveja d'aquest caminar teu, tan net i espontani. Sí! No és gaire agradable pensar com si una mena de força misteriosa ho manés, que sempre s'hagi d'arribar a moments gairebé desalentadors, en els quals sembla que tot es deva-neixi com un núvol, com si tot el treball, les preocupacions, les lluites que tots heu tingut, ara no tenen cap mena de valor, ni tan sols perquè algú s'hi pari a pensar una estona amb una mica més de profunditat.

Però, ja saps, tot això es veu més aviat poc, preocupa molt més el que pot haver-hi darrera de tot, sobretot els interessos que s'hi poden barrejar. Això dels interessos sí que preocupa de veritat!, tant que sembla que han d'ésser el punt neuràlgic que ho domini tot, la resposta de tot el que no es veu clar. I per això penso que moltes vegades es veuen en el lloc on no hi són i es posen davant de tot inclús una mica a costa del que sigui. És difícil pensar que no n'hi han, i en el fons crec que deu ser per allò de qui és el que n'està deslligat veritablement?

Ja sé que em diràs que n'estàs content. Que no t'importa gens haver-hi patit inclús, a expenses del que s'ha arribat a dir de tu; d'aquelles paraules que corrien de boca en boca i que no saps ben bé d'on venien, i, sobretot d'aquelles mesures que alguns

varen arribar a prendre no fos cas de que rellesquessin amb vosaltres.

Però sé que et sents feliç, perquè has fet allò que tu mateix t'exigies i volies, i perquè per damunt de tot has respectat la llibertat de tothom, de la mateixa forma que vols que a tu et respectin la teva.

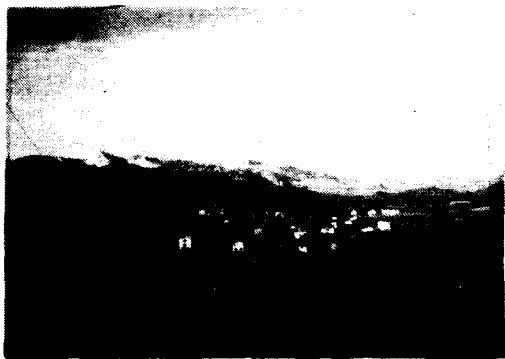
I en aquestes hores en les que passes compte de tot el que has fet, saps molt bé que et diré que ha "valgut la pena", per tot el que ha suposat tant per tu mateix, com per els que com tu, somniaveu amb quelcom millor, encara que sé, que en el fons el que ara us importa és que tot s'hagi anat a fer "punyetes". Les esperances que hi teniu posades. S'hagin convertit amb un trist i absurd buit.

Però si ara t'estic donant la llauna, és per agrair-te tot el que has fet, el teu treball silenciós, les ganes de seguir caminant, malgrat els entrebancs. És per mostrar-te la meua admiració perquè sempre has sapigut ser tu mateix, perquè tots els que hi treballaveu plegats, heu cregut amb la vostra llibertat, de la mateixa forma que creiu en la dels demés.

Ara que m'hi repenso, no sé ben bé si això és una forma prou vàlida d'expressar el meu agraïment. Però saps, és així com ho he sentit. I per això no vull renunciar a fer-ho, perquè seria com renunciar una mica a mi mateix. I precisament no és pas això el que vosaltres m'heu ensenyat, sinó tot el contrari. Moltes gràcies.

MIQUEL

LA Cerdanya-5ª PART

ALP.— A 1.180 m. d'altitud i coronat pel Puig d'Alp i el Padrò dels Quatre Batlles, es troba aquest joliu poblet.

És notable l'església romànica de Sant Pere, amb un altar major barroc del segle XV, i un retaule amb els cinc misteris de goig del Rosari.

En aquest terme hi havien hagut tres altres parròquies: la de San Martí de Saltegat, la de Segremorta i la de Porxo d'Ovella, avui desaparegudes.

Pertanyen a aquest Municipi els veïnats de Torra de Riu, Porxo d'Ovella, i la Molina, lloc aquest darrer on hi ha el Xalet-Hotel del Centre Excursionista de Catalunya i les pistes de Font Canaleta, llocs visitadíssims a les èpoques hivernals pels entusiastes dels esports de l'esquí, i a l'estiu pels que van a passar-hi tranquilament les vacances.

Hi ha les estacions d'Alp-Urtx i la Molina, del f.c. transpirinenc i té un camí que va a la carretera de Ribes a Puigcerdà.

ARÀNSER.— Està situat a 1.593 m. alt. en el cim d'un tossal que domina les valls del riu Arànsér i la del torrent dels Colts de Satut.

Forma Municipi amb Musser, pintoresc poblet situat a sobre del riuet d'Arànsér. A sota de Musser hi ha el balneari de Sanillers.

BELLVER.— Antiga capital de la Batllia o petita Cerdanya, magníficament assentada en un estampat turó que domina el pas del Segre. És cap d'un dels termes municipals més extensos i de major agrupaments rurals de Cerdanya: Bor, Ingla, Valltarga, Nas, Nefol, Olia, Pe-

dra, Pi, Riu, Santa Eugènia, Santa Magdalena, Talló, Caborriu i Badés. Les cases i els carrers de Bellver estan esglaonats en el pendent del turó on reposa. El cim del turó de davant l'església està a 1.070 metres d'alçària.

La plaça de grans porxos del segle XIV amb arcas ojivals i en ella hi ha la casa de l'Ajuntament. L'església parroquial que és romànica, està avui completament desconeguda per les moltes modificacions sofertes. És digne d'esment la trona esculpida i una pica d'aigua benita, de marbre roig, d'Isovol.

La fundació de Bellver s'atribueix a Nuno Sanç, comte de Cerdanya, en 1225, i el seu nom es degut a la bona vista que s'albira des del cim del turonet on hi està establerta.

Com tots els altres municipis cerdans aquest viu de la ramaderia.

BOLVIR.— A 1115 m. d'alçària, i amb el seu agregat Talltorta.

Està arrecerat d'un tossal i està dominat per l'església i la capella de l'Esperança.

Mig quilometre més amunt es troba una torra quadrada, de tres pisos, que és coneguda amb el nom de torre de Bolvir, des d'on es contempla un dels bells paisatges de Cerdanya.

L'església parroquial, dedicada a Santa Cecília, és romànica, però com la major part de les seves parïones està reformada; amb tot i això campanar i església formen un bonic conjunt.

La capella de l'Esperança té un valuós retaule gòtic del segle XV molt ben conservat.

DAS.— A les vessants de la muntanya d'Alp, a 1210 metres, s'hi assenta aquest poblet, el qual forma municipi amb el de Mosoll, Tartera i Sanabastre.

El malaguanyat filàntrop Rosend Arús va néixer en aquest poble, i degut a la seva magnificència hi ha, al passeig arbrat de l'entrada de la població, la "CASA DEL COMU", amb àmplies dependències a banda i banda per a les escoles.

L'església, dedicada a Sant Llorenç no ofereix res de particular. A les afores, però, hi ha una modesta ermita dedicada a Santa Bàrbara, en l'interior de la qual hi ha un bonic retaule del segle XVI.

Antoni Moreno

CARRER MAJOR, 9, 14 i 16.

PUIGCERDÀ

COMERCIAL
OLOTINA
ELECTRICITAT, S.A.

MAGATZEM

DE FONTANERIA I ELECTRICITAT

- OLOT — Reis Catòlics, 13 T - 26 26 12
- RIPELL — Sant Antoni, 11
- PALAMOS — Fuente s/n - T. 31 61 50

Autoritat-Libertat, Autonomia-Dependència (i 3)

Ja fa tres mesos que encetem la nostra col·laboració amb aquest títol. I és que de tant ampli que és el tema, podriam parlar-ne temps i temps. La por de cansar-vos ens obliga a tancar aquesta temàtica tant plena de resonàncies familiars, ciutadanes, socials i polítiques. Però com que no queda exhaurida, no quedarà oblidada i ens temem que tard o d'hora tornarem a encetar-lo.

¿QUAN ÉS L'ÉSSER HUMÀ MADUR O ADULT I PER TANT LLIURE I AUTÒNOM?

Potser és aqueixa pregunta, formulada ja el més passat, una de les claus del tema.

Si comparem l'espècie humana amb qualsevol altra espècie animal, veurem que no n'hi ha cap que necessiti gairebé una quarta part de la seva vida per a ésser adult. Però per aquest camí podem caure fàcilment en conclusions errònies. Perquè l'home no arriba a la maduresa de cop i volta. No es posa a dormir infant i es lleva l'endemà adult pel fet d'haver arribat a una edat determinada.

Piaget ha demostrat que el procés de maduració de l'infant es produeix a salts qualitius clars i ben delimitats. A la coneixença i domini d'uns conceptes segueix la d'altres més complexos, sempre amb el mateix ordre i, si el desenvolupament és normal, a unes mateixes edats cronològiques per a tots els nenes d'una mateixa cultura.

PERÒ ¿QUAN ES POT DONAR LLIBERTAT, AUTONOMIA RESPONSABILITAT A L'INFANT

Crec que va ésser a Plató al qui varen preguntar un grapat d'anys abans de Crist, a quina edat calia començar a educar als nens. Plató molt sabiament va contestar que nou mesos abans de néixer.

Cada dia i desde el primer dia cal donar també llibertat, autonomia i responsabilitat a l'infant, però es clar, sense ofegar-lo i en la mesura de les seves possibilitats, es a dir en funció d'aquells salts madurats estudiats per Piaget (i que els pares descobreixen pel seu compte si estan una mica en contacte "real" amb els fills).

Ara bé, per a descobrir aquests processos cal tenir una certa

objectivitat. Tots sabem que quan estem molt encaparrats amb un problema o una vivència, perdem objectivitat i perspectiva. Cal "separar-se" una mica per tal de recuperar-la. I passat el temps o la distància els problemes semblen mínims car els veiem més clars i més objectivament.

"Separeu-vos", doncs, dels fills. Déu m'en guard de suggerir que els estimeu menys, però sí que crec que és necessari deixar d'estimar-los tant "biològicament" i començar a estimar-los d'una manera més humana.

GUERRA ALS POSSESIUS!

La nostra societat capitalista ens porta a dir amb tota naturalitat "el meu home", "la meua dona", "els meus fills", etc com si parlessim de la meua camisa o el meu cotxe.

Eliminar aquest sentit de possessió és una bona manera de començar a "distanciar-nos" adequadament del fill. Pròpia d'una societat d'esclaus, aquesta possessió humana enmascara la pròpia soledat, ens dona una falsa seguretat i... ens complica a la llarga molt la vida.

I es clar que el "teu" fill es teu. Però aquest adjectiu no hauria de considerar-se possessiu, sinó només indicador d'origen. Es a dir: és el teu pel fet d'haver-lo engendrat, no pel fet de tenir cap propietat respecte a la seva persona, els seus braços, les seves riattles o el seu cervell i la seva manera de pensar. Ni fins i tot cap propietat sobre el seu cor. Que és ben seu i el donarà a qui vulgui.

Decàleg improvisat per a una educació de l'autoritat del pare i de l'autonomia del fill

Improvitzem a continuació deu punts (que potser podrien ser menys o potser n'hi sobra algú) amb els que us voldriam transmetre el que nosaltres pensem del tema, com si en fos un resum. Sabem que tindran interpretacions errònies, però, si us plau, feu l'esforç de no prendre el rave per les fulles!, encara que es fulles sigui el que es veu i el reve estigui amagat a sota terra, busqueu-lo!

1er.—Oblida els possessius: el "meu" fill. Talla el cordó umbilical de veritat el dia del part, o faràs tard.

2ón.—Fes-te cada dia menys imprescindible al fill. Que es faci l'esmorçar, es renti el cap, etc... tan aviat com pugui fer-ho (encara que no ho faci tant bé com tu).

3er.—Parla amb el fill. Sobre tot escolta'l. Viu els seus problemes escolars, d'amics... interessa't per les seves coses que per a ell no són criaturades encara que a tu t'ho semblin.

4rt.—No li exigeixis mai que sigui un home en miniatura, ni que es comporti com un adult. A l'inrevés, comporta't tu sovint com una criatura, com un company d'ell. Posa't a la seva pell i no tinguis mai por de reconèixer la teva ignorància sobre qualsevol tema.

5é.—No li interpretis la vida. No li diguis això és bo, això és dolent. Intenta donar-li dades per tal de que ell arribi a aquestes conclusions.

6é.—No tinguis mai por d'exercir l'autoritat, però fuig de l'autoritarisme. I fes-ho amb justícia després d'escoltar-lo. Mai manis una cosa que saps que no farà. Guanya't la seva confiança per tal de que no hagi d'actuar d'amagat. Procura mantenir una constància normativa, de manera que les teves ordres no estiguin en funció del teu estat d'humor o del cansament o l'eufòria.

7é.—No demanis al teu fill actituds que tu no tens. Es allò de predicar amb l'exemple o bé callar. Reconeix sempre que calgui que t'has equivocat.

8é.—No diguis mai "per que sí", "per que em dona la gana" si no és un cas molt extrem (de cassos extrems gairebé no n'hi han).

9é.—No t'acontentis amb actituds externes. Malfiat'en. Procura que el que faci, ho faci amb un convenciment interior profund. No serveix de res que et tracti de vosté si no et té respecte. Es fals que sigui més fàcil tenir respecte si et tracta de vosté.

10.—Mai le retreguis els sacrificis que has de fer per a ell com si tingués un deute amb tú. No l'obliguis mai a l'hipocresia de fer el que no sent.

I tot el Decàleg podria resumir-se dient:

Educa't cada dia tu mateix, reeduca't mentres col·labores a l'educació del fill. No li has d'ensenyar a viure, heu D'APRENDRE A VIURE cada dia tots dos. Potser tu més que ell.

El transcurrir de los años se va llevando las fuerzas, las ilusiones y —lo que es peor— la capacidad de gritar y pelear por los propios intereses. Los ancianos no cuentan con portavoces, con representantes, con grupos de presión. ¿Para qué? Los ancianos no quieren tener razón; quieren que se haga justicia. Ni siquiera eso; quieren no ser olvidados. Y esperan. Día tras otro, esperan poder sonreír por algo o

El Departamento de Beneficencia

por alguien. No siempre lo consiguen. No siempre, los demás, nos damos por aludidos.

Los ancianos acogidos en el Departamento de Beneficencia constituyen la auténtica razón de ser del Hospital y su faceta más entrañable; aunque también la más gravosa. Pues es la misma Institución con sus propios recursos, quien hace frente al mantenimiento de sus asilados. Sólo el constante progreso asistencial y económico del Hospital harán que esto siga siendo posible. Cada movimiento, cada mejora, cada paso adelante, comportan la profunda convicción de que serán, en última instancia, los ancianos los definitivos receptores del progreso y la mejora.

Esperamos que esté cerca el día en que la representatividad y los recursos económicos de los Ayuntamientos permitan apoyar a este Departamento que, a fin de cuentas, sirve por igual a todos los ancianos necesitados de la Comarca, y que, por el momento, no ha recibido más ayuda que la

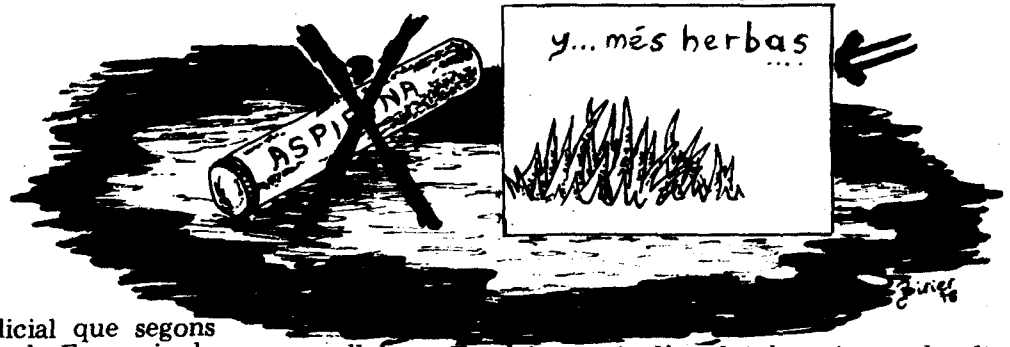
del Ayuntamiento de Puigcerdá. Ello permitiría no sólo atender a los ancianos de forma digna, sino proporcionarles los medios necesarios de sano esparcimiento, terapia ocupacional y contacto con el aire libre, proporcionarles, en definitiva, lo que desean, lo que merecen y que por sus medios jamás podrían conseguir.

Tenemos inmediatos y ambiciosos proyectos que llevar a cabo. Estamos en estos momentos tramitando a nivel oficial, con la mayor insistencia e ilusión, el posible establecimiento de un convenio con Mutualidades Laborales, concretamente con su Servicio de Asistencia a Pensionistas. De conseguirlo, estaremos en condiciones de ofrecer a los ancianos acogidos unas instalaciones envidiables y unos magníficos recursos humanos y ocupacionales; sin que por ello tengan que agradecer nada a nadie, por derecho propio, por tenerlo merecido. Estamos casi en puertas, a un paso, de desterrar de una vez y definitivamente la palabra Beneficencia.

J. Llauro Güell

amics de la natura

REMEIS PROVATS

Fem cas omis a la demanda judicial que segons rumors ens vol posar la Real Academia de Farmacia de Logroño per haver divulgat els secrets amb que tres o quatre multinacionals de la pastilleta, amb l'excusa de curar-nos, estant contaminant els nostres cossos.

No hi ha cap dubte de que es tracta de la punyetera enveja de veure que els cerdans desde temps immemorials ens guarim amb les nostres herbes i els productes (o subproductes) de la quotidianitat, com l'estalsí, el fem de tocino, etc...

Parlant de l'estalsí també hem rebut avisos de que no resulta pas el dentrífic fet a base d'estalsí aigua i alcohol... ho sentim de veritat. Una vegada més això demostra que els avis no sempre tenen la raó.

Malgrat tot seguim la transcripció de remeis iniciada dos mesos enrera.

PER TREURER LA BUTIDURA: arrels de l'herba anomenada "gafarróns" posada a bullir i aplicar el vapor.

PER ALS MALS GRANS: (bordas) sanc líquida de

llebre. També serveis l'estalsí barrejat amb oli.
PER LA RABIA: mastegar l'herba anomenada "pita"

PER LA RONYA: fragar-se amb l'herba anomenada "canauera"

PER AL CÒLERA: beurer aigua de camamilla barrejada amb un poc de vicarbonat.

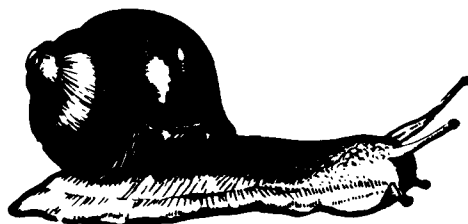
PER UN TALL Ó CASCACURA: oli, vi, mitat de cada cosa, cera nova, herba "perico", segona pela de sahuc, barbena, posat tot a bullir i quant ja no fa espurnes es treu, es cola i resulta l'ungüent

PER ALS BRIANS O HERPES: monjetes blanques torrades i reduïdes a pols i poc de flor de sofre posat a bullir amb oli, resulta l'ungüent. Es esperimentat per l'ínfrascrit.

Evidentment l'ínfrascrit no sóc jo i el document de qual trec els remeis, trobat dins un testament cerdà de l'any 1826 no dú cap signatura i més aviat sembla una còpia d'un més antic.

Francesc
21

L'ESCARGOT BLEU

Près du sentier ensoleillé
 Dans la forêt
 Chemine un escargot tout bleu,
 C'est très curieux!
 BRICE ramasse avec Grand-Père
 Ah, Quelle affaire!
 Une belle violette irisée
 Par la rosée
 Il aperçoit l'escargot bleu
 Et ses grands yeux
 Pétillent et marquent un temps
 D'étonnement
 AMPE chéri, est-il méchant?
 Mon, mon enfant
 Et puisqu'il te plaft à ce point
 Mon chérubin,
 Emporte donc ce beau trésor
 Dans le décor
 De ton joli jardin lointain
 Et toulousain
 Il franchira un jour d'été
 Tout étonné
 Le mur de l'austère lieu
 Jouxant tes jeux
 Et tu le chercheras longtemps
 Te rappelant
 Les promenades en forêt
 de Mai passé
 Où pour aller jusqu'au Ticou
 Voir le coucou
 Nous parlions de tout et de rien
 Main dans la main

Et dans tes nuits peuplées de rêves merveilleux
 Ton coeur retrouvera le bel escargot bleu ...

Robert JOFFRE

CARTA CORTA

A UN LOCO:

Loco. ¿Te suena? Loco, loco. Y tú sonriendo. El primer encierro (tú lo llamaste encerrona) fue por tirarte de cabeza a una fuente pública. Era un julio andaluz. Tenías calor. ¡Inconcebible! Loco, loco. Tu reclusión fue —digamos— algo tormentosa. Una monja lloraba ante ti. Un médico se negó a tratarte; llegó a decir que eras el único cuerdo de la casa; lo echaron, ya se sabe; dicen que la locura no se contagia, pero ya ves.

Cuentan que veías gentes danzando felices, despacio, con las manos unidas, sumergidas en una luz color de rosa; entre ellas; ayudas, abrazos, perdones, sonrisas; en un mundo muy alto, brillante, espléndido; tapizado de crisantemos, granadillas y amarantos. Detenías tu relato, permanecías con los ojos fijos, abiertos; la respiración en suspenso. Es que veías... además..., ¡una lechuga! ¡Inconcebible! Loco, loco. Más encierro.

Una vez golpeaste a un hombre por haber maltratado injustamente a un perro. Por si fuera poco, era sólo un perro de calle, un perro sin dueño, un perro con hambre, un perro pobre (no un pobre perro). ¡Precisamente! ¡Precisamente! repetías mientras tu puño se estrellaba una y otra vez contra la cara de aquel infeliz. Le reventaste un ojo. Aquella vez, tu sucia piel fue a dar contra el suelo de una celda distinta. Sí, he dicho distinta. No te sonrías. Celda de cárcel. Por Dios, no te sonrías; tu sonrisa me pone enfermo. Además, tu estás loco, yo he dicho distinta y todos respetarán mi palabra, no la tuya. ¡Qué sabrás tú de celdas!

Hoy me entretengo anotando todo esto, por si has tenido la desfachatez de olvidarlo. Por cierto, pienso buscarte, pienso encontrarte y leertelo todo en la cara. Darte un abrazo y leertelo todo; porque estoy seguro de que si te mando la carta, no vas a tomarte siquiera, la molestia de abrirla. Loco.

J. Llauro Güell

HOSPITAL DE PUIGCERDÀ

Nou titular en el servei
 de **PODOLOGIA**

- Callista
- Transtorns dels peus
- plantilles podològiques

MEF, S.A.

MUNTATGES ELÈCTRICS,
 DOMÈSTICS E INDUSTRIALS
 Avinguda Dr. Pigulliem, 3
 PUIGCERDÀ (Girona)

NO SIRVE EL RECORDAR

A tientas. Desabrochando la niebla.
Siguiendo la cornisa de los recuerdos.
Sondeando.
Introduciendo catéteres en las arrugas
de la memoria.
Pinchando a las occisas orugas.
Patendo charcos morados. Hematomas
de olvido. Salpicones de piresias de
antaño.
Aspiro el acre aroma de moho y algas
De pétalos secos. Esencias ajadas.
De frasco evaporado.
De arena rancia.
Me detengo. No sigo.
Alinear momias no sirve de nada.
Es como silbar a los peces sordos.
Se ahogan los últimos vapores de mercurio
Me alejo. Me aparto.
Perseguido por la risa peristáltica de los
gatos. Negros. Impares.
Sensibles granujas. Acuchillados tras
los velos de los zaguanes

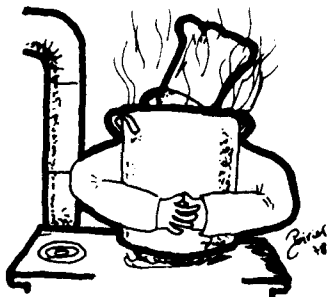
TROVADOR

EXTRAIT DES MIROIRS TERNIS

Pierre à pierre que lie le poids d'un sortilège
La nef surgit soudain comme un vol de prière
Au ciel escaladé par les brebis de neige
Brebis, berger muet dans la fumée des soirs
Nos blancs adieux d'hier étaient des au-revoir
Je reverrai le roc à l'éclat du solstice
L'autel de Jupiter sanglant des soirs d'été
Comme au vieux temps des sacrifices
Où seront les brebis? Où sera le berger?
Mais ton salut d'amour dans la magie des pierres
Ne sera plus celui de l'étranger à l'étrangère
Puis encore l'hiver, puis encore l'été
Quand nos corps d'un instant seront inhabités
Le rythme pourpre et blanc au flanc de la montagne
Avec le feu chanel des troubadours d'antan
Et l'autère ferveur des maçons occitans
Fera battre le coeur de mon coeur en Cerdagne.

Angoustrine, 1974
Monique GREINER

recull

PANELLETS AMB
PINYONS

Un anònim col·laborador, m'ha recordat que s'acostava TOTS SANTS, i ha enviat una recepta, que si bé no és exclusiva de la Cerdanya, sí té una tradició aquí i arreu de Catalunya: Els panellets.

Passaré doncs a transcriure una de les moltes i variades menes de fer-los, flant-me del meu gust personal: Panellets amb pinyons. Començaré per la pasta "mare" o massapà.

QUANTITATS: 1 kg. de sucre
1 kg. d'ametlles crues i pelades.
2 kg. d'àcid (o creomor) tartàric.

PREPARACIO: Les ametlles s'escalden, es pelen i es renten, s'eixugen amb un drap net i es molen fins deixar-les en una pasta finíssima, col·locant-la en un gibrell.

El sucre i l'àcid tartàric es posen en un perol amb un quart de litre d'aigua, es col·loca a foc viu per tal de que l'almívar es cogui i es reduïx fins obtenir el "punt de bola dura" que és necessari. Aquest "punt de bola" es el moment que el sucre vol torrar-se, llavors, es procedeix a deixar coure, poc a poc, l'almívar damunt la pasta d'ametlles que hem deixat al gibrell; es treballa bé amb una espatula i s'hi tiren tres ous, un a un, sense batre, deixant que l'anterior s'hagi barrejat ben bé amb la pasta. Es va treballant aquesta fins que quedi ben lliça i compacta i després s'esten pel damunt d'un marbre per a que es refredi.

Aquesta pasta es divideix a bocins petits com una nou i s'arrodoneixen, es passen per clara d'ou i tot seguit pel damunt d'una capa de pinyons, apretant les boles per tal de que els pinyons quedin ben agafats al massapà. Fet això, es col·loquen en una llaua d'anar al forn, untada de mantega i empolsada de farina i es posa dintre del forn a una temperatura no molt forta. Passats deu minuts es retiren, i si volen, bufant una mica ja poden començar a menjarlos.

LA BONA CUINERA

esports

ACTIVIDADES DEL POLIDEPORTIVO

- El pasado 24 de septiembre tuvo lugar en el complejo polideportivo el primer campeonato de petanca con gran afluencia de participantes ya que fueron 16 los tripletos que compitieron con un total de 40 jugadores. Los campeones fueron el equipo formado por los Sres. Parés, Burniol y Carrera, quedando subcampeones los Sres. Mas, Mailo y Mira.
- Por otro lado también a primeros de octubre dio comienzo el III Campeonato de tenis individual, doble e infantiles. Cabe destacar la notable superación que están demostrando los jóvenes tenistas cerretanos.
- A partir del 1 de octubre han empezado en la piscina de C.P. Puigcerdá los cursillos de natación escolar que tanta aceptación tuvieron el curso anterior en todos los centros docentes de la comarca. También han empezado los cursillos para adultos y la escuela de natación ha iniciado el curso

1978 - 79 como continuación de los entrenos del equipo local de natación que tanto éxito obtuvo en el campeonato provincial la temporada anterior.

CAMPEONATO DE 3ra CATEGORIA REGIONAL
GRUPO 2

Con poca fortuna del Puigcerdá en sus desplazamientos, los resultados son los siguientes:

Borgoña, 7 - Puigcerdá, 1
Puigcerdá, 4 - Monserratí, 1
Campdevàrol, 3 - Puigcerdá, 0

CAMPEONATO REGIONAL JUVENILES

Aiguafreda, 4 - Puigcerdá, 2

Buen juego de Puigcerdá, correcto arbitraje y jugador destacado de C.D. Puigcerdá: Emilio.

Puigcerdá, 5 - Ribatana, 0

Gran partido del equipo local. Balada fue el más sobresaliente de los jugadores marcando tres goles.

■ *Todavía no tenemos que lamentar ningún muerto dentro de los Adeptos de REMEIS PROVATS pero sí en los Adeptos a los Antibióticos y Cloranfenicol.*

■ *Después de haber visto la película "TAMAÑO NATURAL" presentada por el Cine-Club de Puigcerdá, se ha registrado una masiva importación de muñecas hinchables a Cerdanya... por ser una comarca admiradora de Michel Piccoli...*

■ *El Ministerio de Educación y Ciencias ha desmentido haber concedido un Oscar al Colegio Alfonso I de Puigcerdá, sin embargo, nos "aterrizó" un maestro gallego cuyo nombre es Oscar.*

■ *On nous assure que la principal vente de RUFACA en Cerdagne Française est dû à l'apport des membres des différents corps de Pompiers de la zone.*

■ *La Redaction de RUFACA se demande toujours pourquoi l'"ES-CARGOT" de Monsieur Robert Joffre doit être "BLEU".*

■ *Gracias al señor Castro, tenemos todo Puigcerdá repleto de líneas blancas, rojas y amarillas.*

■ *Durante la semana del 1 al 7 de Octubre, tuvimos las primeras auténticas RUFACADES del temporal.*

■ *Se nos asegura que Puigcerdá tiene su "Triángulo de las Bermudas" a proximidad del Instituto. Lo arqueólogos del grupo de Estudios Históricos de Cerdanya están investigando sobre el asunto.*

■ *Gracias al socio de AMIGS DE Cerdanya que tenemos en Casablanca, sabemos que el rey del país de la marihuana está preocupado por saber si las corrientes telúricas que hay debajo de su cama son positivas.*

■ *Gracias al artículo: EL PIRINEU BENEFICIADO POR LA CONSTITUCION de L. Dolcet sabemos que en el próximo referéndum constitucional, los resultados para la Cerdanya serán: 76,8 por ciento de "SI", 6,45 por ciento de "NO" y 16,65 por ciento de abstenciones.*

■ *Se pide a todas las guapotas de Cerdanya que se apunten en la lista de la Escuela de Artes y Oficios que abrirá sus puertas en diciembre, para servir de modelos.*

■ *Rigurosament cert les papereres que hi ha al "Quartel" des de fa quatre mesos es guarden en allà perquè al carrer s'embrutarien.*

EL PUEBLO ESPERA ANSIOSAMENTE DELANTE DE UNA TIENDA, LA SALIDA DE UN NUEVO NUMERO DE RUFACA.

PERSONAS QUE SE ESPANTAN DE LAS FALTAS DE ORTOGRAFIA, DESPUES DE HABER LEIDO EL ULTIMO NUMERO DE RUFACA

EL "CINE PLAZA" i EL "2001"

Normalment, a l'hora de triar el programa de cinema que vull anar a veure, no m'influència quin dels dos locals projecte determinada pel.lícula. Però des de fa un temps, la veritat, un comença a plantejar-s'ho seriosament: les condicions tècniques de les projeccions que ofereix el "Cine Plaza" deixen molt de desitjar: que si les imatges queden retallades pels quatre costats, que si la pantalla —pàmpol, en català— està plena de taques, que si la projecció es talla en moltes ocasions, que si l'objectiu deu ésser brut de pols per el borrós que es veu l'imatge, que si el soroll de les càmeres —sobre tot una d'elles— a vegades és tan fort que interfereix el só del film, que si..., però no és d'això del que vull queixar-me avui.

Vull referir-me, concretament a la projecció de la pel.lícula "2001: Una Odissea del Espacio", de Stanley Kubrick (vaig anar a veure-la el diumenge, dia 8 d'Octubre, a la sessió de nit).

La pel.lícula ja l'havia vist feia alguns anys en el propi "Cine Plaza", i recordava que n'havia sortit molt "impressionat". Això feia que hi tornés a veure-la amb moltes ganes, malgrat la recordés força.

Si l'heu vista recordareu que és un film bastant

complexe, que dona peu a moltes interpretacions i que cal mirar-lo amb bastant atenció. Doncs bé, aquesta vegada va afegir-si una nova complicació: hi mancaven aproximadament uns vint minuts (el que ve a durar un rotllo). I eren, per més "catxondeo", els que podien donar la clau de la pel.lícula. Aquests minuts contenien una sèrie d'elements molt importants, tals com l'apropament de la nau (quan ja havia quedat sol l'astronauta Dave) el planeta Saturno, en unes imatges de l'exterior de la nau en l'espai que donaven la sensació de soletat, acompanyades pel "Danubio Azul". Endemés, i encara més important, la descoberta d'un tercer "monolito" en el qual s'introduïa l'astronauta i començava el procés de transmutació que culminaria amb les escenes finals de la pel.lícula.

Penso que no hi cap l'escusa de que la pel.lícula és massa llarga i que escapçant-la "cabia" en la sessió, i ho penso perquè això no cobreix el que jo entenc com una estafa al espectador, que ha pagat la seva entrada per veure un producte —un film— sencer, no troços.

Josep Peitx

DIPUTACIÓ PROVINCIAL
DE BARCELONA
BIBLIOTECA DE CATALUNYA

"AMICS DE Cerdanya"
Passeig 10 d'Abril s/n
Puigcerdà

Barcelona, 17 d'Octubre de 1978

Hem rebut un altre nº de "RUFACA", sense data ni numeració. Per ara ja en tenim tres, però veiem un inconvenient quant sigui l'hora de relligar-los, doncs no sabrem ni l'any ni l'ordre de col.locació.

Ens voldríeu explicar el perquè d'aquesta manca de dades?.

Agraïnt-vos a la bestreta la vostra resposta, us saluda ben cordialment.

Maria Lluïsa Sota

Aquesta carta coincideix amb una pregunta que ens ha fet molta gent. La raó de que RUFACA no porti ni número ni data es troba únicament en un problema administratiu que esperem pogui solventar-se dintre de poc.

RUFACA

ÚLTIMA HORA!

ELS VIDRES DE LES ESCOLES

En aquest mateix número de RUFACA es pot observar a la secció FOTO DENUNCIA l'estat de trencadissa general en que es trobaven les vidrieres de l'edifici antic de les Escoles Nacionals de Puigcerdà.

Doncs bé, just el dia que tenquem RUFACA -18 d'Octubre-, els mestres que imparteixen classes a l'edifici esmentat s'han vist obligats a parar-les a causa del primer fred intens del curs. Segons les nostres informacions, el problema no ha sorprès a ningú, doncs ha abans de començar el curs la direcció de l'escola

havia avisat a l'Ajuntament que no s'iniciarien les classes fins que estiguessin posats els vidres nous.

La benignitat del temps i l'esperança de que l'arrencament fos imminent van fer que no es portés a terme l'avertència i comencés el curs normalment. Però ha fet falta un descens de la temperatura i, sobretot, una mida de pressió per part dels mestres perquè l'Ajuntament i l'Associació de Pares de família prenguessin consciència del problema. I així a l'endemà es reanudaven les classes.

AMBICIONS DE LLÍVIA

El dia 14 d'Octubre fou convocada una reunió al centre cultural de Llívia a la qual hi assistiren unes trenta persones. La reunió fou presidida pel Sr. Samarà i el Sr. Batlle de Llívia.

En ella es donà a conèixer les intencions d'un ambiciós projecte que s'estava estudiant des de feia molt temps i al mateix temps es començà a fer un sondeig per veure quina acceptació podia tenir davant els assistents. L'esmentat projecte consisteix en la planificació i construcció d'un Poliesportiu que implicaria una inversió per alt enllà de trenta cinc milions de pessetes, donat que no es pot fer el càlcul exacte fins que no hagin passat els tècnics.

L'ambiciós projecte consta de quatre pistes de tennis amb fronton incorporat; un mini-golf; una piscina coberta amb la doble possibilitat que la cobertura sigui fixa o mòbil.

Segons les explicacions del Sr. Samarà, la financiació es faria de la següent manera: llençament d'accions que a l'any 1978 costarien cinquanta mil pessetes cada una; el 1979, seixanta mil pessetes per acció i el 1980 setanta mil.

Sembla ser que els assistents a la reunió varen acceptar en bona part i de bon grat les explicacions, ja que es varen suscriure informalment vintiu accions; això no vol dir que alguns senyors d'aquests, al moment de suscriure-les amb fermesa, poguin canviar d'opinió per més o per menys.

Tot seguit tingué lloc un intercanvi d'opinions en les quals es tocaren temes com per exemple la discriminació que podria representar per les persones que no disposessin d'aquestes cinquanta mil pessetes necessàries per poder comprar una acció; respongués el Sr. Samarà que cinquanta mil pessetes les tenia l'últim gat de Llívia.

Segons explicacions del Sr. Samarà, aquestes persones que varen ser convocades eren persones més o menys vinculades amb el turisme i d'una o altra forma depenien de la marxa d'aquest pel seu sosteniment i podien ser les més indicades per propagar aquest projecte que podria tornar a reviure la gallina que feia els ous d'or.

A. Mateos

POUR DES RAISONS DE RETARD DANS LE COURRIER NOUS DÉPLORONS NE PAS POUVOIR PUBLIER DANS CE NUMÉRO L'ARTICLE " ON TEU LES IZARS" DE GÉRARD BERLIC. POUR LA MÊME RAISON, NOUS NE POUVONS PUBLIER L'ACTUALITÉ DE LA CERDAGNE FRANÇAISE CORRESPONDANT AU MOIS D' OCTOBRE.

Parquets Cerdanya

INSTALACION DE TODA CLASE DE
PARQUETS, CLAVADOS
Y ENCOLADOS
PULIDOS Y BARNIZADOS
RODAPIES

Grupo Residencial Roma
Escalera Bolvir, 2.º, 1.ª
PUIGCERDÀ

TROBALLE

objectes regal

GRANETS, VIDRETS... de bisuteria
(abalorios)

EXCLUSIVA CRISTALL DE BOHEMIA
TREBALLS MANUALS
MATERIAL ESCOLAR

Escoles Pies, 21 - PUIGCERDÀ

REFORMAS RAPIDAS
EN PISOS Y TORRES

*Gendrau y
Camarero*

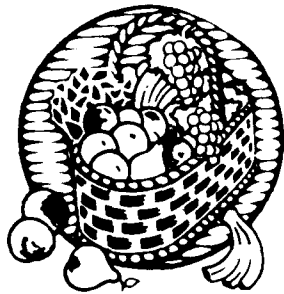
CONSTRUCCIONES

C/. José Antonio, 5 Tèl.: 88 09 06 PUIGCERDÀ

Robes a bon preu per tothom

SERVEI TEXTIL

C/ José Antonio, 21. PUIGCERDÀ

- HORTICULTURA
- ARBORICULTURA
- FLORICULTURA

*Plantes i granes
Fruites i Hortalitces
de tota mena.*

SALVADOR CARRERA

PUIGCERDÀ

CAIXA RURAL DEL PIRINEU
SOCIETAT COOPERATIVA

Inscripta Banc Espanya núm. 41 Sec. A.

Coronel Molera, 12 - PUIGCERDÀ (Girona)

CAN BORRELL

MAS CATALÀ DE LA CERDANYA

**APARTAMENTS I CUINA TÍPICA CASOLANA
MERANGES (Girona)**

AMBIENT MOLT SELECTE — 40 PLACES

Reserves — Telèfon: 972-88 00 33

*CUINA DISTINGIDA I CONDECORADA
AMB EL PREMI:*

IGNASI DOMENEC — HOGARHOTEL-78

(Reserves per telèfon)